

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

**Internetová úložiště a jejich (proti) právní režim
(internetové pirátství)**

Michal Vlach

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Michal Vlach

Podnikání a administrativa

Název práce

Internetová uložení a jejich (proti) právní režim (internetové pirátství)

Název anglicky

Internet data storages and their legal and illegal regime (internet piracy)

Cíle práce

Cílem této práce je zejména:

- zjistit legálnost nebo nelegálnost internetových úložišť; právní podmínky jejich vzniku a provozu
- pokud jdou nelegální, které zákony se jimi porušují a jakými způsoby
- jaké jsou možnosti pro potírání internetového pirátství a celkově nelegálních projevů v prostředí internetu, jaké jsou možnosti prevence na tomto úseku

Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část je zpracována na základě charakteristiky a popisu základních pojmů z oblasti autorského práva event. jiných právních oborů a dále IT technologií, které byly získány z legislativy a sekundárních zdrojů, zejména odborné literatury, oficiálních dokumentů a elektronických zdrojů, zvl. státní správy. Praktická část vychází ze sběru primárních dat (statistická metoda), získána vlastním dotazníkovým šetřením v návaznosti na cíl práce, vyhodnocení a následné zhodnocení výsledků v závěrečné části práce.

Rozhodující metody v práci uplatněné jsou: popis a kompilace z použitých zdrojů, analýza, komparace a syntéza a dílčí statistická metoda.

Doporučený rozsah práce

35 – 50 stran; přílohy

Doporučené zdroje informací

apod..

Autorský zákon č. 121/2000 Sb.

Čermák J. Internet a autorské právo, Linde 2001

Další publikace a zdroje po dohodě a schválení vedoucí BP

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

epravo.cz : články předních právních kanceláří

Holcová I., Křešťanová V., Voborník M. Ochrana autorských práv; 1. vydání Olomouc; Univerzita Palackého 2005

Knap K, Kunz O. Mezinárodní autorské právo; Praha; Academia 1981

Maisner M., Základy softwarového práva. Wolters Kluwer 2011

Matějka M. Počítačová kriminalita; Praha; Computer Press; 2002

Porada V., Konrád Z. Metodika vyšetřování softwarového pirátství; Praha; Policejní akademie České republiky; 1999

servery státní správy, ministerstev ČR, PSP ČR, justice.cz

Smejkal V. Internet a §§§; Praha; Grada Publishing 1999

Telec I., Tůma P. Autorský zákon komentář; Praha; C.H.Beck 2007

vyhl. 133/1980 Sb., Bernská úmluva (RÚB)

ZÁKLADNÍ LEGISLATIVA

ZÁKLADNÍ LITERATURA

Zákon č. 89/2012 Sb. Nový občanský zákoník

Zákon č. 132/2010 Sb. Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání

Zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod

Zákon č. 40/1964 Sb. Občanský zákoník

Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník

Zákon č. 496/2012 Sb. Zákon o audiovizí

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

JUDr. Eva Kadlecová

Elektronicky schváleno dne 10. 9. 2014

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Internetová úložiště a jejich (proti) právní režim (internetové pirátství)" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.března 2015

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Evě Kadlecové, vedoucí mé bakalářské práce, za odborné vedení a pomoc při tvorbě této práce. Rád bych také poděkoval své rodině a přátelům za podporu a motivaci ke zpracování této práce.

Internetová úložiště a jejich (proti) právní režim (internetové pirátství)

Internet data storages and their legal and illegal regime (internet piracy)

Souhrn

Tato práce je zaměřena na vymezení pojmu internetová úložiště. Definuje internetová úložiště z právního hlediska. Popisuje podmínky jejich vzniku a zákony upravující jejich provoz. Dále rozebírá odpovědnost provozovatelů internetových úložišť za stav uskutečněný provozem těchto úložišť. Následně jsou také rozebrány příkladné kauzy související s internetovými úložišti. V další části práce je vymezen pojem internetové pirátství zejména v souvislosti s internetovými úložišti. V souvislosti s internetovým pirátstvím je také rozebírán autorský zákon, kde je definován pojem dílo, autor, software atd. Dále jsou popsány způsoby užití díla na internetu zejména pomocí internetových úložišť. V poslední části práce je popsána odpovědnost za porušení autorských práv a sankce z toho plynoucí. Praktická část práce je věnována komentářům a zhodnocení výsledků dotazníkového šetření týkajícího se problematiky internetových úložišť.

Klíčová slova:

internet, internetové úložiště, duševní vlastnictví, autorské právo, autorský zákon, internetové pirátství, software, audiovizuální díla, sankce

Summary

This bachelor thesis is focused on defining term file hosting service. It defines file hosting services from legal point of view. It describes conditions of their establishment and laws adjusting their operation. As a next it analyzes responsibility of operators for a state realized by a operation of file hosting services. As a next it also analyzes exemplary lawsuits related to file hosting services. In a next part of thesis is defined term internet piracy, especially in connection with file hosting services. In connection with the internet piracy is also analyzed copyright act, in which is defined term work, author, software etc. As a next there are described ways of using the work on the Internet especially by file hosting services. In a last part of thesis is described responsibility for breaking the copyright and sanctions related to it. Practical part of the work is devoted to evaluation and comment on results of questionnaire related to file hosting services issues.

Keywords:

Internet, file hosting service, intellectual property, copyright, copyright act, internet piracy, software, audiovisual work, sanctions

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl a metodika.....	11
2.1 Cíl.....	11
2.2 Metodika.....	11
3. Teoretická východiska.....	12
3.1 Internetová úložiště.....	12
3.1.1 Vznik úložišť.....	13
3.1.2 Zvláštní odpovědnost provozovatelů úložišť.....	13
3.1.2.1 Zákon o některých službách informační společnosti.....	14
3.1.3 Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání.....	16
3.1.4 Soukromoprávní odpovědnost provozovatelů úložišť.....	17
3.1.4.1 Zakázané těžení jako soukromoprávní delikt.....	18
3.1.4.2 Prevence a zakročovací povinnost.....	19
3.1.5 Kauza Prolux proti Internet Info.....	20
3.1.6 Kauza „Kuky se vrací“.....	21
3.2 Počítačová kriminalita.....	22
3.2.1 Internetové pirátství a warez.....	23
3.2.2 Česká protipirátská unie.....	23
3.3 Autorská práva.....	24
3.3.1 Duševní vlastnictví.....	24
3.3.2 Autorské právo.....	24
3.3.3 Bernská úmluva.....	24
3.4 Autorská práva v ČR – Autorský zákon.....	25
3.4.1 Autorské dílo.....	25
3.4.1.1 Autorský zákon a audiovizuální díla.....	26
3.4.1.2 Autorský zákon a software.....	26
3.4.2 Výjimky z ochrany podle práva autorského.....	27
3.4.3 Autor.....	27
3.4.4 Vznik práva autorského.....	28
3.4.5 Obsah práva autorského a doba trvání autorského práva.....	28
3.4.6 Právo dílo užít.....	28

3.4.6.1 Licenční smlouva.....	29
3.4.7 Volné užití díla.....	30
3.4.8 Kolektivní správa a poplatky za prázdna média	31
3.5 Autorská práva a Internet.....	32
3.5.1 Zpřístupnění díla	32
3.5.2 Stahování díla	33
3.5.3 Sdílení díla	33
3.6 Odpovědnost za porušení autorského práva	34
3.6.1 Občanskoprávní odpovědnost.....	34
3.6.2 Správněprávní odpovědnost.....	36
3.6.3 Trestněprávní odpovědnost.....	37
4. Analytická část.....	38
4.1 Pohled veřejnosti na problematiku internetových úložišť	38
4.1.1 Charakteristika respondentů	39
4.1.2 Analýza otázek.....	45
5. Zhodnocení výsledků.....	60
6. Závěr	62
7. Seznam použitých zdrojů.....	64
8. Přílohy.....	67

1. Úvod

Internet je fenoménem současné doby, který každý z nás používá prakticky denně. Internet zasahuje téměř do každého aspektu našeho života a proto je tak snadno zneužitelný. Internet je totiž s nadsázkou řečeno jako „divoký západ“, protože i přes množství zákonných norem, předpisů či mezinárodních smluv týkajících se internetu, nebo přímo upravujících chování na internetu, se zde běžně setkáváme s činností porušující zákon nebo dokonce i s chováním porušujícím základní lidská práva a svobody. Je tomu tak, protože cokoli týkající se informačních technologií, tedy i práva je složitý mezioborový problém. Zatímco informační technologie se překotně vyvíjejí a neustále se mění, legislativní změny jsou pomalé a nestačí sledovat neustálé změny a trendy a také proto, že i aktuální normy jsou na internetu často zcela nerespektovány.

Podle Listiny základních práv a svobod má každý člověk právo na informace a má právo jakékoliv informace vyhledávat. Toto je jedno ze základních práv a svobod člověka, ale ani toto právo není absolutní. Protože jím nesmíme porušovat jiná práva obsažená v Listině základních práv a svobod člověka, například zákonem chráněné právo k výsledkům duševní činnosti. Člověk má právo k přístupu ke kulturnímu bohatství pouze v mezích stanovených zákonem.

Jedněmi z nejčastěji porušovaných norem v prostředí internetu jsou právě normy sloužící na ochranu duševního vlastnictví, a to zejména autorskoprávní. Souhrnně se této oblasti říká internetové pirátství a je to aktuálně jeden z nejpálčivějších problémů v oblasti informačních technologií a práva.

Internetová úložiště poskytují volný prostor uživatelům pro uložení jejich dat, čímž přímo souvisejí s výše uvedeným problémem, protože jsou používány zejména jako prostředek internetového pirátství. Internetová úložiště se nepojí jen s problémem porušování autorských práv, ale obecně umožňují volný přístup k potenciálně nelegálním informacím. Co jsou internetová úložiště právně, jaké jsou podmínky jejich vzniku, a jaká je odpovědnost jejich provozovatelů za obsah na nich uložený, je právě řešeno v této bakalářské práci.

2. Cíl a metodika

2.1 Cíl

Cílem této práce je zjistit zejména legálnost či nelegálnost internetových úložišť, právní podmínky jejich vzniku a provozu. V případě jejich nelegálnosti, zjistit které zákony se jimi porušují a jakými způsoby. Dále zjistit jaké jsou způsoby internetového pirátství prostřednictvím internetových úložišť a jaké zákony se jimi porušují. Jaké jsou možnosti pro potírání internetového pirátství a celkově nelegálních projevů v prostředí internetu.

V praktické části práce je cílem zjistit, jak jsou internetová úložiště veřejností vnímána, jak využívána a to zejména v souvislosti s internetovým pirátstvím a porušováním autorských práv. V této souvislosti také zjistit vlastní míru pirátství u respondentů, způsoby pirátství, jeho četnost, důvody a také jeho morálnost či nemorálnost. Dále také zjistit úroveň znalosti legislativy v této oblasti.

2.2 Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zpracována na základě charakteristiky a popisu základních pojmů z oblasti autorského práva, příp. jiných právních oborů a dále z oblasti IT technologií, které byly získány z legislativy a sekundárních zdrojů, zejména odborné literatury, oficiálních dokumentů a elektronických zdrojů, zvl. státní správy. Praktická část vychází ze sběru primárních dat (statistická metoda) získaných vlastním dotazníkovým šetřením v návaznosti na cíl práce a následným zhodnocením výsledků v závěrečné části práce. Rozhodující metody uplatněné v práci jsou popis a kompilace z použitých zdrojů, analýza, komparace, syntéza a dílčí statistická metoda.

3. Teoretická východiska

3.1 Internetová úložiště

Internetová úložiště, jinak také upload servery či také filehostingové služby jsou jedním z nejpoužívanějších prostředků internetového pirátství. Primárně však nejsou tyto služby určeny k tomuto účelu, ačkoliv pro mnoho běžných uživatelů se již staly synonymem pro sdílení a stahování autorských děl.

Internetové úložiště je elektronický prostor, který je nabízen uživatelům pro uložení jejich dat. Umožňuje uživatelům nahrát tato data na server poskytovatele a přistupovat k nim z jakéhokoliv jiného počítače, či jiného elektronického zařízení, nebo sdílet tato data ostatním uživatelům. Tyto soubory či data je možné stahovat zpět do počítače a to jak uživatelem, který je nahrál, tak kýmkoliv jiným. K umístování nebo stahování těchto dat není potřeba mít žádný speciální program, vše se děje prostřednictvím internetového prohlížeče.[1].

Na internetové úložiště je nahrávání dat ve většině případů zcela zdarma. V některých případech je možné po registraci zaplatit větší úložný prostor pro uložení dat. Naopak stahování dat zdarma je ve většině případů omezené, buď co do objemu či rychlosti jejich stahování. Pro stahování dat bez omezení je třeba mít zaplacený určitý poplatek, často ve formě předplaceného kreditu. Mezi další funkce úložiště patří vyhledávání v databázi úložiště mezi uloženými soubory. Tyto vyhledávače jsou typické zejména pro česká úložiště.[2]

Možností využití filehostingových služeb je mnoho. Jednoduše se dá funkcionalita úložiště popsat jako odkládací prostor pro velké soubory. Soukromé osoby mohou využít služeb internetových úložišť pro zálohování vlastních dat, možnost přístupu k souborům odkudkoliv, z jakéhokoliv počítače, nebo například pro možnost přenášení dat, která jsou příliš velká pro posílání emailem. Internetová úložiště ale najdou využití i ve firemní sféře, kde mohou zefektivnit zpracování dokumentů, díky jejich rychlému sdílení pracovní skupině namísto zdlouhavého posílání emailem apod.[3]

3.1.1 Vznik úložišť

Pro provoz internetového úložiště neexistuje žádné zvláštní právní omezení. Internetové úložiště může provozovat fyzická i právnická osoba jako živnost volnou, kde předmět podnikání je obecný: Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (pozn.: zákon 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání). To znamená, že pro tuto oblast není požadována žádná odborná způsobilost. Konkrétně tato oblast spadá do oboru živnosti volné č.56 : Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály.[4]

V samostatné příloze č.4 k nařízení vlády č.278/2008 Sb., která obsahuje náplně živností volných podle jednotlivých činností, je náplň oboru č.56 tato: *„Poskytování užití (prodej a pronájem) a implementace software. Rozmnožování počítačových programů. Poradenství v oblasti hardware a software. Poradenství v oblasti komunikací a počítačových sítí. Zpracování dat pomocí programu, zejména kompletní zpracování dat, služby pro vstup údajů, řízení a vedení činnosti zařízení na zpracování dat, případně jiným způsobem. Činnosti související s provozem databank (sestavení databáze, sběr dat, uložení dat, příprava počítačového záznamu pro požadované informace, výběr dat z databáze, umožnění dostupnosti dat pro uživatele, třídění dat podle požadavků a podobně). Správa počítačových sítí, odvirování software a další činnosti vztažené k počítači. Webhosting a další související činnosti.“*[5]

3.1.2 Zvláštní odpovědnost provozovatelů úložišť

Internetové úložiště, tedy prostor poskytnutý provozovatelem, mohou uživatelé používat k zálohování svých dat nebo k posílání velkých souborů. Mnohem častěji se ale úložiště používají ke sdílení obsahu porušujícího autorská práva. Tato úložiště mohou být zneužívána i k šíření závadného obsahu jako jsou extrémistické názory či dětská pornografie. Jaká je tedy v těchto případech odpovědnost provozovatelů těchto úložišť za obsah ukládaný uživateli? [6]

Na evropské úrovni tuto problematiku upravuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8.6.2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“). Tato směrnice zrušila celou řadu překážek pro poskytování přeshraničních on-line služeb. Její ustanovení o vnitřním trhu určuje, že členské státy nemohou omezovat volný pohyb služeb informační společnosti z jiného členského státu. Tato směrnice také zavádí institut neexistence obecné odpovědnosti (čl. 12 až 15) za obsah, který je přenášen nebo ukládán třetí osobou. Tento institut se obecně nazývá tzv. bezpečný přístav. Institut neexistence obecné odpovědnosti nemůže ovšem platit absolutně, proto poskytovatel služby informační společnosti nese za určitých okolností odpovědnost za protiprávní obsah, který pasivně hostí nebo přenáší. Takto nastavený systém lze považovat za spravedlivou rovnováhu a uplatňuje se nejen na úrovni EU, ale i v právní úpravě USA (Digital Millenium Copyright Act a problematika Safe Harbour).[7]

Tato směrnice i se svými principy byla transponována do českého právního řádu zákonem č.480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o některých službách informační společnosti“).[8]

3.1.2.1 Zákon o některých službách informační společnosti

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti upravuje odpovědnost, práva a povinnosti osob, které poskytují služby informační společnosti. Zákon upravuje odpovědnost poskytovatelů, kteří umožňují přenos informací a odpovědnost poskytovatelů, kteří umožňují ukládání informací jednotlivým uživatelům (internetová úložiště).[6]

Služba informační společnosti je definována § 2 tohoto zákona takto:

Dle § 2 se pro účely tohoto zákona rozumí:

a) službou informační společnosti jakákoliv služba poskytovaná elektronickými prostředky na individuální žádost uživatele podanou elektronickými prostředky, poskytovaná zpravidla za úplat; služba je poskytnuta elektronickými prostředky, pokud je odeslána prostřednictvím sítě elektronických komunikací a vyzvednuta uživatelem z elektronického zařízení pro ukládání dat.[9]

Odpovědnost poskytovatelů služby umožňující ukládání informací poskytovaných uživatelem je upravena v § 5 a v § 6 tohoto zákona a to takto:

§ 5: (1) Poskytovatel služby, jež spočívá v ukládání informací poskytnutých uživatelem, odpovídá za obsah informací uložených na žádost uživatele, jen:

a) mohl-li vzhledem k předmětu své činnosti, okolnostem a povaze případu vědět, že obsah ukládaných informací nebo jednání uživatele jsou protiprávní, nebo

b) dozvěděl-li se prokazatelně o protiprávní povaze obsahu ukládaných informací nebo o protiprávním jednání uživatele a neprodleně neučinil veškeré kroky, které po něm lze požadovat, k odstranění nebo ke znepřístupnění takovýchto informací.

(2) Poskytovatel služby odpovídá vždy za obsah uložených informací v případě, že vykonává přímo nebo nepřímo rozhodující vliv na činnost uživatele.[9]

§ 6: Poskytovatelé služeb uvedení v § 5 nejsou povinni

a) dohlížet na obsah jimi přenášených nebo ukládaných informací,

b) aktivně vyhledávat skutečnosti a okolnosti poukazující na protiprávní obsah informace.[9]

Aby nebylo bráněno poskytování služeb prostřednictvím internetu, rovněž kvůli vysoké míře využívání služeb internetových úložišť, velkému počtu jejich uživatelů a enormnímu objemu ukládaných dat, není možné, aby provozovatelé zjišťovali a posuzovali legálnost či nelegálnost ukládaných dat. Je odpovědností samotných uživatelů, jaký obsah ukládají na poskytnutý prostor. Z toho důvodu je v zákoně „o některých službách informační společnosti“ omezená odpovědnost provozovatelů úložišť za cizí obsah vůči třetím osobám.[8]

Odpovědnost provozovatelů úložišť je, jak vyplývá z § 5 výše uvedeného zákona omezena na tři případy specifikované v odstavcích 1) a 2). Z § 5, odst. 1, písm. b) vyplývá, že v momentě, kdy se provozovatel úložiště prokazatelně dozvěděl o protiprávní povaze obsahu ukládaných informací, je povinen učinit kroky k odstranění těchto dat nebo zamezení jejich dalšímu stahování. Jak ale vyplývá z § 6, provozovatel úložiště není povinen dohlížet na obsah ukládaných dat, či jinak aktivně vyhledávat skutečnosti ukazující na protiprávní obsah. O protiprávní povaze dat se tedy dozví především na základě upozornění zvenčí a po tomto upozornění musí zamezit přístup k právně závadným informacím, aby se vyhnul odpovědnosti. Nicméně dosavadní praxe ukazuje, že je problém

určit zákonem definovaný okamžik, kdy se poskytovatel prokazatelně dozvěděl o protiprávní povaze ukládaných informací. [8]

Obchodní podmínky provozovatelů úložišť zapovídají, aby uživatelé nahrávali protiprávní obsah, ale skutečnost je taková, že některá úložiště obsahují ve velké míře nelegální obsah, který je k dispozici všem ke stažení. Proto se nabízí otázka, zda některá úložiště nemají svůj obchodní model založen přímo na nabízení nelegálního obsahu. Tento obchodní model by byl založený na skutečnosti, že díky atraktivitě uložených souborů stahuje tento obsah více uživatelů, a to i s pomocí věrnostních programů nebo prémiových účtů, které si uživatel předplatí. Získá tak větší rychlost stahování. Provozovatel takto získává příjem od uživatelů, který je založen na nabízení nelegálního obsahu (zejména obsahu porušujícího práva duševního vlastnictví). Přestože nelze vyloučit, že by daný obchodní model byl funkční i při neexistenci nelegálního obsahu, jeví se tato možnost jako krajně nepravděpodobná, protože vlastník obsahu ho neumístí zadarmo na úložiště, aby na něm vydělávala třetí osoba. Na základě výše uvedeného lze tedy konstatovat, že daný provozovatel si musí být vědom toho, že množství nelegálního obsahu umístěného uživateli na jeho úložiště přímo souvisí s výší jeho příjmů. Proto podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona o některých službách informační společnosti mohl vzhledem k předmětu, okolnostem a povaze své činnosti vědět, že obsah ukládaných informací je nelegální. Provozovatel tedy odpovídá za obsah těchto informací a nemůže se domáhat výhod neexistence obecné odpovědnosti.[7]

Neexistenci obecné odpovědnosti podle § 5 a 6 daného zákona nelze považovat za absolutní, neboť zákon pouze stanovuje podmínky, za kterých je jednání vyjmutο z odpovědnosti. Dojde-li k porušení podle jiných právních předpisů, nelze se tohoto institutu dovolávat. „*Svoboda podnikání v rámci digitální ekonomiky nemůže být založena nebo se rozvíjet na skutečnosti, že budou potlačována jiná práva, zejména právo na ochranu duševního vlastnictví.*“[7]

3.1.3 Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání

Internetová úložiště se také mohou stát prostředkem pro narušení trhu elektronických služeb, zejména trhu vysílacího a trhu audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání, včetně obchodně zavedeného trhu s hudbou online apod. Tyto služby jsou

stanoveny v zákoně č.132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání). Podle § 2 tohoto zákona je audiovizuální mediální službou na vyžádání taková služba, jejímž hlavním cílem je poskytování pořadů veřejnosti za účelem informování, zábavy nebo vzdělávání, a která umožňuje sledování pořadů v okamžiku zvoleném uživatelem a na jeho individuální žádost, na základě katalogu pořadů sestaveného poskytovatelem této služby. Poskytovatelem této služby je podnikající fyzická nebo právnická osoba, která určuje způsob organizace audiovizuální mediální služby na vyžádání a má za tuto službu redakční odpovědnost.[10]

V hypotetickém případě, kdy byl na internetové úložiště uložen nový film a stalo se tak ještě před uvedením tohoto filmu na trh (internetový nebo elektronický vysílací trh), došlo k vyzrazení dočasného obchodního tajemství. Provozovateli takového internetového úložiště se tím zvýší přímé či nepřímé výnosy na úkor konkurence, kterou představují řádní poskytovatelé audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání, či televizní vysílatelé.[11]

3.1.4 Soukromoprávní odpovědnost provozovatelů úložišť

Provozovatelé internetových úložišť mají, podle zákona o některých službách informační společnosti, omezenou odpovědnost za obsah ukládaný uživateli a nemají povinnost aktivně dohlížet na tento obsah. Internetových úložišť se ale také týkají obecné právní normy vyjádřené v zákoně č.89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen občanský zákoník). Tyto normy platí v celém soukromoprávním řádu jako jedny z jeho stavebních pilířů, a proto se také týkají i internetových úložišť.[11]

Je to konkrétně zákaz uvedený v § 6 občanského zákoníku, že nikdo nesmí těžit z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu. Dále též generální příkaz prevence (§ 2900 občanského zákoníku), podle kterého, vyžadují-li to okolnosti případu, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na vlastnictví jiného. S tím souvisí zakročovací povinnost (§ 2901 občanského zákoníku), podle které vyžadují-li to okolnosti případu má povinnost zakročit každý, kdo vytvořil nebezpečnou situaci nebo kdo nad ní má kontrolu. Stejnou povinnost má ten, kdo může podle svých možností a schopností snadno odvrátit újmu, o níž ví.[12]

Zásada, podle níž poskytovatelé ukládacích služeb (internetových úložišť) nejsou deliktně zavázáni v důsledku toho, co činí zákazníci na jimi provozovaném úložišti, platí pouze v tzv. holé podobě. Neplatí pokud:

- a) poskytovatel internetového úložiště se účastní na soukromoprávních deliktech páchaných třetími stranami z řad veřejnosti (např.: delikty proti právu osobnímu, autorskému atd.)
- b) delikt nekalé soutěže spáchaný poskytovatelem internetového úložiště, který se ocitne v soutěžní situaci na hospodářském trhu, např. vůči poskytovateli audiovizuální mediální služby na vyžádání, jak bylo uvedeno výše
- c) delikt proti prevenci spočívající v porušení obecné předstižné nebo zvláštní zakročovací povinnosti (§ 2900 a § 2901 občanského zákoníku) ze strany poskytovatele internetového úložiště
- d) delikt zákazu těžení z nepoctivého nebo protiprávního činu (§ 6 občanského zákoníku), tento delikt souvisí s deliktem bezdůvodného obohacení poskytovatele úložiště [11]

Absence legálního příkazu dohlížecí či kontrolní činnosti, jak vyplývá ze zákona o některých službách informační společnosti, tedy nijak nezbavuje poskytovatele ukládací služby povinnosti dbát jiné obecné zákazy, které vyplývají z obecných ustanovení občanského zákoníku.[11]

3.1.4.1 Zakázané těžení jako soukromoprávní delikt

Zakázané těžení představuje protiprávní čin, který je soukromoprávním deliktem. Skutkovou podstatu tohoto deliktu naplňuje například provozovatel internetového úložiště, na jehož úložiště byl nahrán film ještě před jeho oficiální premiérou, a z něhož má provozovatel úložiště přímé či nepřímé výnosy. Zakázané těžení je ze strany poskytovatele trojího druhu, a to zákaz těžení z:

- a) nepoctivého činu, např. těžení ze zavedení nebo udržování nepoctivého obchodního modelu. Obecně řečeno se jedná o takové obchodní praktiky, které podnikatelsky předem počítají s protiprávními jednáními části zákazníků na úkor třetích osob.
- b) protiprávního činu, např. zakázané těžení z protiprávního činu zákazníka internetového úložiště, který tuto službu zneužil k neoprávněnému zpřístupňování, např. autorsky chráněného obsahu (např. filmu).

c) protiprávního stavu, který trvá na internetovém úložišti a který poskytovatel této služby vyvolal nebo nad nímž má kontrolu.

Poskytovatel internetového úložiště má zpravidla z tohoto těžení přímé nebo nepřímé hospodářské nebo jiné majetkové výhody[11]

3.1.4.2 Prevence a zakročovací povinnost

Generální prevenční příkaz je stanovený v § 2900 občanského zákoníku. Poskytovatelé úložišť by si podle něj měli počínat tak, aby nedocházelo na jejich úložištích k žádným újmám na právech třetích osob, například na právech duševního vlastnictví, spočívající v krácení výkonu práv k němu. Tuto prevenční povinnost lze ale považovat za užší a pouze předstižně účelově zaměřený právní pojem, ve srovnání s všeobecným dohledem nad zákaznickým obsahem, který poskytovatel podle zákona o některých službách informační společnosti nemá. Preventivní počínání poskytovatele ukládacích služeb je možné a je rozumné ho požadovat, a to zejména po podnikateli, který se hlásí za odborníka ve svém oboru.[11]

Prevenční povinnost je v občanském zákoníku propojena s povinností zakročovací (§ 2901 o.z.), která se již přímo týká určitého právního závazku mezi zakročujícím a ohrožitelem. Zakročovací povinnost, jejíž splnění spočívá v předejití konání do budoucna, může být například ve vyřazení určitého zdroje z možnosti sdělovat filmy veřejnosti, za účelem předejití hrozícímu zásahu do práv třetích osob. I tuto prevenční povinnost lze po poskytovateli internetového úložiště požadovat.[11]

Poměr mezi prevencí podle občanského zákoníku a absencí dohlížecí povinnosti ve vztahu k zákaznický ukládanému obsahu podle zákona o některých službách informační společnosti zůstává do jisté míry otevřenou právní otázkou. Jak již bylo řečeno, prevence má užší význam, než absentující dohlížecí povinnost, která má smysl v zachování svobody informací, resp. politické svobody projevu. Tento rozpor bezpečného přístavu nebezpečných informací se stal již před lety vážným hospodářským problémem.[11]

3.1.5 Kauza Prolux proti Internet Info

Jedním z prvních soudních rozhodnutí na národní úrovni, vycházejících ze zákona o některých službách informační společnosti, bylo rozhodnutí soudů v případě Prolux Consulting Int., s.r.o. (dále jen Prolux) proti Internet Info s.r.o. Tato kauza se netýká přímo internetových úložišť a porušování autorských práv, nicméně rozhodnutí vycházející z § 5 zákona o některých službách informační společnosti se dá aplikovat na stejném principu i na tuto problematiku.[13]

V tomto případě se na stránkách www.mesec.cz, které provozuje společnost Internet Info pod článkem „*Chcete prodat byt: Sám nebo s realitní kanceláří?*“ rozběhla diskuze, do které uživatelé přidávali příspěvky poškozující dobré jméno realitní kanceláře Prolux (tyto příspěvky byly kritické až vulgární, ačkoliv odrážely aktuální pověst společnosti). Společnost Prolux nejdříve požádala provozovatele Internet Info o odstranění příspěvků, což provozovatel odmítl. V prvním stupni soudního řízení u Městského soudu v Praze požadoval Prolux odstranění diskuze a finanční kompenzaci po společnosti Internet Info. Tento soud dal společnosti Prolux za pravdu a uložil povinnost odstranit celé diskusní vlákno zasahující do dobré pověsti Proluxu a zároveň zamítl žádost na finanční kompenzaci. Soud dospěl k závěru, že žalovaný si musel být vědom toho, že výrazy vyskytující se ve veřejné diskusi na jeho internetových stránkách mohou poškodit dobrou pověst žalobce. Tedy dle zákona o některých službách informační společnosti § 5, odst. 1, písm. a) i b) je provozovatel odpovědný za obsah informací uložených na žádost uživatele, neboť mohl vzhledem k předmětu své činnosti, okolnostem a povaze případu vědět, že obsah ukládaných informací uživatelem je protiprávní a neučinil žádné kroky k odstranění těchto výrazů. Proti tomuto rozsudku se společnost Internet Info odvolala a Vrchní soud v Praze tomuto odvolání částečně vyhověl. Tento soud pozměnil rozsudek tak, že společnost Internet Info nemusí mazat celé diskusní vlákno, uložil jí pouze povinnost odstranit konkrétní vulgarismy poškozující společnost Prolux.[13][14]

Tento rozsudek vymezil mantinely projevů uživatelů internetu ve vazbě na odpovědnost provozovatele, který v tomto případě diskusi nemoderoval, ale jen umožnil. Avšak po upozornění na protiprávní obsah informací (zde informací poškozující dobré jméno společnosti) tyto informace nezneprístupnil. Dále ovšem platí, že kvůli absenci precedentu jako obecného pramene práva v českém právním řádu není toto rozhodnutí

směrodatné a nadále platí, že vznik odpovědnosti provozovatele bude podmíněn jednotlivými okolnostmi konkrétního případu.[13]

3.1.6 Kauza „Kuky se vrací“

Pravděpodobně nejznámější kauza v ČR týkající se internetových úložišť byla kauza ve sporu Jana Svěráka proti úložišti Share-rapid, ohledně poskytování filmu Kuky se vrací. Prvostupňový rozsudek v této kauze byl vydaný Městským soudem v Praze a v únoru 2011 byl potvrzen Vrchním soudem v Praze. Rozhodnutí v tomto případě, ale nepředstavuje žádný precedent z hlediska aplikování principů zodpovědnosti poskytovatelů služeb.[15]

Žalovaným v tomto sporu byl provozovatel webu www.share-rapid.cz (právnícká osoba) a držitel té samé domény (fyzická osoba). Žalobcem byla v tomto sporu společnost BIOGRAF JAN SVĚRÁK s.r.o. Podle žalobce se oba žalovaní podíleli na porušování majetkových práv žalobce tím, že umístili na svůj portál dílo „Kuky se vrací“, které bylo zpřístupňováno uživatelům a umožňováno neoprávněně ke stažení. Stahování souborů bylo na tomto portálu zpoplatněno a toto dílo bylo staženo řádově v tisících kopiích. Před podáním žaloby se žalobce obrátil na oba žalované, a vyzval je k zamezení uložení protiprávního díla na uvedeném portálu. Žalovaní neodstranili všechny soubory obsahující slovo Kuky a neznemožnili ukládání dalších takových souborů a jejich následné stahování. Žalobce se poté snažil o založení přímé odpovědnosti poskytovatele a ne jen o uložení povinnosti jako nevinnému poskytovateli podle § 40 odst. 1 písm. f) autorského zákona. Toto založil na tvrzení, že ztracením tzv. bezpečného přístavu podle zákona o některých službách informační společnosti poskytovatel začíná dílo sám používat ve smyslu sdělování veřejnosti podle § 18 autorského zákona. Tento argument je však nesprávný, protože i když poskytovatel ztratí bezpečný přístav, tak sám nepoužívá dílo ve smyslu práva, protože samotné zabezpečení fyzických zařízení umožňujících veřejný přenos díla nevede k vykonávání přenosu díla (způsob užití díla podle autorského zákona). Poskytovatel může být pouze odpovědný za napomáhání přímému pachateli deliktu, tedy za svoje nezasáhnutí na ochranu práv druhých.[15]

Podle rozhodnutí Městského soudu v Praze jsou oba žalovaní povinni zdržet se poskytování služeb prostřednictvím portálu www.share-rapid.cz, umožňujících ukládání

souborů obsahujících textový řetězec „Kuky“, jejichž obsahem je audiovizuální dílo nebo jeho část, režiséra Jana Svěráka s názvem „Kuky se vrací“. Dále oba žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci částku 267 940 Kč s 7,75% úrokem z prodlení. Tato částka je odvozena z obvyklé výše odměny dle obdobných licenčních smluv na 20 Kč za jedno stažení, přičemž ke stažení došlo v 13 397 případech. Dále jsou oba žalovaní povinni rovným dílem zaplatit částku 168 704 Kč jako úhradu nákladů soudního řízení. V této věci bylo dále podané odvolání, které však Vrchní soud v Praze zamítnul.[15]

3.2 Počítačová kriminalita

V přímé úměře k rozvoji výpočetních technologií a počítačových sítí se v 70. letech minulého století rozvíjí i nový obor zločinnosti, a to počítačová kriminalita. Pod pojmem počítačová kriminalita si můžeme představit páčání trestné činnosti, v níž vystupuje počítač (souhrn hardwarového a softwarového vybavení včetně dat, některá z komponent z počítače, případně více počítačů samostatných, nebo propojených do počítačové sítě). A to jako předmět trestné činnosti (cíl), nebo jako nástroj trestné činnosti.[16]

Rada Evropy rozděluje v dokumentu „Convention on cybercrime“ počítačovou kriminalitu do čtyř kategorií:

- a) Trestné činy proti důvěrnosti, integritě a dostupnosti počítačových systémů (neoprávněný přístup, neoprávněné odposlouchávání, narušování dat, narušování systémů a zneužití zařízení).
- b) Trestné činy se vztahem k počítači (počítačový podvod, počítačové padělání).
- c) Trestné činy se vztahem k obsahu počítače (dětská pornografie).
- d) Trestné činy související s porušováním autorského práva a souvisejících práv.[17]

Čtvrtá kategorie trestných činů souvisejících s porušováním autorského práva má na počítačové kriminalitě největší podíl. Veškerá autorská díla jsou chráněna normami autorského práva a jakýkoliv neoprávněný zásah do těchto práv lze chápat jako porušení autorského práva. Toto porušování autorských práv je současnou společností všeobecně tolerováno a pro mnohé se stalo běžnou součástí každodenního života. Důvodem proto je zejména rozšířenost digitálních technologií a jednoduchost jejich použití a hlavně celospolečensky zakořeněná nízká úcta k právům duševního vlastnictví. A také proto, že v podmínkách České republiky je nabídka atraktivního legálního digitálního obsahu

nedostatečná z hlediska formy i rozsahu. Mezi nejčastější případy porušování autorského práva patří tzv. pirátství, popř.: internetové pirátství.[18]

3.2.1 Internetové pirátství a warez

Pojem pirátství vznikl podle pojmenování černých rozhlasových stanic kotvicích v mezinárodních vodách, které neoprávněně vysílaly hudbu, aby se tak vyhnuly povinností vyplývajícím z právních předpisů dané země. Postupně se tento název rozšířil na celou oblast porušování práv k duševnímu vlastnictví. Pirátstvím tedy rozumíme neoprávněné užití autorského díla a ostatních předmětů ochrany podle autorských práv takovým způsobem, který přísluší pouze nositelům práv k těmto dílům a předmětům.[19]

Warez je pojem počítačového slangu, pod kterým si můžeme představit jakékoliv autorské dílo, se kterým je nakládáno v rozporu se zákonem, zejména s autorským právem. Může se jednat o nelegální kopie počítačových programů, audiovizuálních nahrávek či databází. Termín warez kromě těchto dat označuje i internetovou kulturu, jejíž členové bývají označováni jako piráti.[20]

Nejrozšířenější formou internetového pirátství je sdílení a stahování autorským právem chráněných děl prostřednictvím peer-to-peer sítí a zpřístupňování a stahování těchto děl prostřednictvím filehostingových či jiných serverů.[18]

3.2.2 Česká protipirátská unie

Česká protipirátská unie (dále je „ČPU“) je zájmovým sdružením právnických osob. ČPU byla založena filmovými a video distributory v roce 1991 za účelem ochrany autorských práv k audiovizuálním dílům a potírání všech forem pirátství v oblasti výroby, dovozu a šíření audiovizuálních děl. Sdružení nebylo založeno za účelem zisku a většina nákladů je pokryta ze členských příspěvků a vlastních zdrojů. ČPU se aktivně zasazuje o ochranu práv k audiovizuálním dílům a vyvíjí různé preventivní aktivity. Veškerá činnost ČPU směřuje k omezení pirátské produkce a posílení vnímání práv k duševnímu vlastnictví veřejností a státními orgány. [18]

ČPU zastupuje a sdružuje subjekty poškozované porušováním autorského práva k audiovizuálním dílům a práv souvisejících s právem včetně zastupování poškozených v trestním řízení v postavení zmocněnce poškozeného. ČPU není držitelem autorských práv a není ani oprávněna udílet svolení k užití těchto práv, ČPU není ani kolektivním správcem práv.[18]

3.3 Autorská práva

3.3.1 Duševní vlastnictví

Duševní vlastnictví je výsledek duševní činnosti člověka (člověk na ni přijde vlastním myšlením, analýzami či zkušenostmi), který je vnímatelný lidskými smysly (zrakem, sluchem, ale i hmatem), a který má svou ekonomickou hodnotu (je zpeněžitelný). Výsledek duševní činnosti může být užíván kdykoliv, kdekoliv a neomezeným počtem subjektů bez újmy na své podstatě. Tato vlastnost se nazývá ubiquita a například u hmotných věcí není možná. Specifikum výsledků duševní činnosti je též to, že jakmile jsou poprvé zveřejněny, je velmi obtížné regulovat jejich další užití.[21]

Duševní vlastnictví je možné shrnout do dvou základních oblastí, a to za prvé průmyslové vlastnictví (vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, označení původu, ochranné známky), za druhé pak autorská práva.[21]

3.3.2 Autorské právo

Autorská práva se zabývají specifickou částí práv duševního vlastnictví, a to ztvárněním myšlenek, jež jsou zpravidla uměleckými, ale někdy i technickými výtvoři. Předmětem autorských práv jsou tedy autorská díla.[21]

3.3.3 Bernská úmluva

Bernská úmluva je jeden ze základních pilířů kontinentálního pojetí autorských práv. Tato úmluva byla sepsána roku 1886 a navázala na první mezinárodní smlouvu

týkající se ochrany práv duševního vlastnictví, a to Pařížskou úmluvu z roku 1883. V českém právu byla Bernská úmluva uveřejněná pod číslem 133/1980 Sb.[21]

Tato úmluva vznikala pod vlivem francouzských umělců a literárních autorů. Stanovila například, že nárok autora na ochranu vzniká již samotným vytvořením díla a také, že autorovi náleží práva ke všem odvozeným dílům. Významným bodem bylo i rozšíření ochrany autorského díla na všechny země, které úmluvu podepsaly.[21]

Bernskou úmluvou byl vytvořen nový orgán: Spojená mezinárodní kancelář pro ochranu duševního vlastnictví, ze které se později stala Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO – World Intellectual Property Organization) a přešla pod správu Spojených národů. V úmluvě o zřízení této organizace můžeme nalézt právě výčet druhů duševního vlastnictví. V roce 2012 měla Bernská úmluva již 166 signujících států.[21]

3.4 Autorská práva v ČR – Autorský zákon

V České republice je problematika autorských práv primárně upravena zákonem č.121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále je „autorský zákon“).[21]

Autorský zákon je komplexní úpravou práva autorského a práv k němu souvisejících, tak jak se vyvíjela v rámci mezinárodních smluv a evropského práva a jakou obsahují i některé zákony členských států EU. Tento zákon obsahuje také prostředky ochrany autorských práv a kolektivní správu práv.[22]

3.4.1 Autorské dílo

Dílo se jako základní pojem prolíná celým autorským zákonem. Tento zákon definuje v § 2, odst. 1 dílo jako: „*dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě, včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam*“. V odst. 2 téhož paragrafu je definováno: „*za dílo se též považuje počítačový program, je-li původní v tom smyslu, že je autorovým duševním*

výtvořem. Za souborné dílo se považuje databáze, která je způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševní výtvořem“[23]

Z výše uvedené definice díla vyplývá, že zákon vymezuje dílo jakožto předmět práva autorského. Základním pojmovým znakem díla je splnění podmínek, že dílo je výsledkem jedinečné tvůrčí činnosti autora, a že je vyjádřeno v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě. Zákon stanovuje také kategorie autorských děl, a to díla umělecká a vědecká. Stanovuje také výčet ostatních kategorií, a to díla hudební, díla dramatická, díla choreografická, díla pantomimická, díla fotografická, díla audiovizuální, díla kinematografická, díla výtvarná, díla architektonická, díla užitého umění a díla kartografická.[22]

3.4.1.1 Autorský zákon a audiovizuální díla

Podle § 62 autorského zákona je audiovizuální dílo řada zaznamenaných spolu souvisejících obrazů, vyvolávajících dojem pohybu, vnímatelný zrakem, a jsou-li doprovázeny zvukem, vnímatelný i sluchem. Jednodušeji řečeno pod pojem audiovizuální díla je možno zahrnout filmy, hudební videoklipy, televizní seriály, zprávy, záznamy různých událostí (např.: politické, sportovní) a jiná podobná díla.[23]

Podle autorského zákona je autorem audiovizuálního díla jeho režisér. Režisér uděluje písemnou smlouvou výrobcí prvotního záznamu audiovizuálního díla oprávnění toto dílo zaznamenat na prvotní záznam. Výrobce tímto získává výhradní a neomezenou licenci k užití audiovizuálního díla. Tato smlouva je podmíněna odměnou ve výši, která je v době uzavření smlouvy za smluvních podmínek obdobných obsahu této smlouvy pro takový druh díla obvyklá.[23]

3.4.1.2 Autorský zákon a software

Obecně můžeme software (neboli počítačové programy) definovat jako programové vybavení počítačů, nebo velmi zjednodušeně jako vše, co není hardware, ale je v něm obsaženo. Počítačové programy jsou podle § 65 autorského zákona chráněny jako dílo literární, a to bez ohledu na formu jejich vyjádření, včetně přípravných koncepčních

materiálů. Nicméně myšlenky a principy na nichž je založen jakýkoliv prvek počítačového programu, nejsou podle autorského zákona chráněny.[23]

Z hlediska občanskoprávního je software tzv. jinou věcí bez hmotné podstaty podle § 496 občanského zákoníku.[12]

3.4.2 Výjimky z ochrany podle práva autorského

V odst. 6 § 2 autorský zákon definuje, že dílem není: „*námět díla sám o sobě, denní zpráva, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, statistický graf a podobný předmět sám o sobě*“[23]

V § 3 pak autorský zákon definuje výjimky z ochrany ve veřejném zájmu. Mezi tyto výjimky patří úřední dílo (právní předpis, rozhodnutí, veřejná listina, veřejně přístupný rejstřík a sbírka jeho listin, přípravná úřední dokumentace, ale i státní symboly) a výtvořiny tradiční lidové kultury.[23]

Zákon stanovuje tyto výjimky z autorsko-právní ochrany děl, to znamená, že pro užití těchto děl není potřeba svolení autora ani zaplacení odměny podle autorského zákona. Tato výjimka, ale neznamená, že je s dílem možno nakládat automaticky bez omezení.[22]

3.4.3 Autor

Autorský zákon autorství definuje v § 5 takto: „*Autorem je fyzická osoba, která dílo vytvořila. Autorem díla souborného je fyzická osoba, která je tvůrčím způsobem vybrala nebo uspořádala.*“[23]

Podle tohoto zákona může být autorem jen fyzická osoba. Vychází se z koncepce, že příslušnou tvůrčí a duševní schopností je nadána pouze osoba fyzická nikoliv právnická. Autorem podle tohoto zákona může být i osoba, která nemá způsobilost k právním úkonům. Nedostatek způsobilosti k právním úkonům má však význam pro nakládání s dílem.[22]

3.4.4 Vznik práva autorského

Podle § 9 autorského zákona: „*Právo autorské k dílu vzniká v okamžiku, kdy je dílo vyjádřeno v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě.*“ (vnímatelná podoba znamená vnímatelnost lidskými smysly). Zničením věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nezaniká právo autorské k dílu. Nabytím vlastnického práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, se nenabývá oprávnění k výkonu práva dílo užit.[23]

3.4.5 Obsah práva autorského a doba trvání autorského práva

Autorský zákon je postaven na dualistické koncepci a rozděluje autorská práva na osobní a majetková práva autora.[22]

Osobnostní práva jsou upravena v § 11 autorského zákona. Pod toto souhrnné označení zákon zahrnuje skupinu práv spojených s osobou autora. Mezi tyto práva se dá zahrnout vše, co není majetkové právo a týká se to oprávněných zájmů autora. Patří mezi ně, např.: právo autora rozhodnout o zveřejnění svého díla, právo autora rozhodnout jakým způsobem má být jeho autorství uvedeno při zveřejnění a dalším užití jeho díla. Právo na nedotknutelnost svého díla a právo udělit svolení k jakékoliv změně. Těchto osobnostních práv se autor nemůže vzdát, tyto práva jsou nepřevoditelná a smrtí autora zanikají.[23]

Majetková práva jsou upravena v oddílech 3 až 6 autorského zákona. V § 26 je definováno, že majetkových práv se autor nemůže vzdát a jsou nepřevoditelná. Autor může pouze udělit svolení k výkonu těchto práv (licenci). Majetková práva na rozdíl od osobnostních práv smrtí autora nezanikají, ale jsou předmětem dědictví. V § 27 je pak definováno, že majetková práva trvají po dobu autorova života a dále 70 let po jeho smrti, kdy přecházejí na dědice. Jakmile doba trvání majetkových práv uplyne, dílo se stává volným a kdokoli jej může užit za dodržení specifických osobnostních práv.[23]

3.4.6 Právo dílo užit

Právo dílo užit řadící se mezi majetková práva je uvedeno v § 12 autorského zákona. Podle tohoto paragrafu má autor právo dílo užit v původní nebo změněné podobě

samostatně nebo ve spojení s jiným dílem. Autor má také právo udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva. Při poskytnutí tohoto oprávnění autorovi právo nezaniká, vzniká mu pouze povinnost strpět zásah do práva užíváním díla jinou osobou.[23]

Dále § 12 uvádí taxativní výčet výlučných majetkových práv, přičemž v písmenech a) až e) jde o případy užití díla v hmotné podobě, zatímco pod písm. f) je výčet nehmotného šíření díla, které souvisí s moderními technologiemi.[16]

- a) právo na rozmnožování díla (§ 13)
- b) právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 14)
- c) právo na pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 15)
- d) právo na půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 16)
- e) právo na vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 17)
- f) právo na sdělování díla veřejnosti (§ 18) [23]

3.4.6.1 Licenční smlouva

Oprávnění k dispozici s právy k autorskému dílu je tzv. licenční smlouva. Do 31.12.2013 byla licence k dílu chráněnému autorským právem upravena v § 46 až 57 autorského zákona. Nově je právní úprava licenčních smluv a licencí upravena v novém občanském zákoníku.[24]

V § 2358 tohoto zákona je stanoveno, že licenční smlouvou poskytuje poskytovatel nabyvateli oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví v ujednaném nebo neujednaném rozsahu a nabyvatel se zavazuje, není-li ujednáno jinak, poskytnout poskytovateli odměnu. Nabyvatel touto smlouvou získá relativní právo dílo užít v rozsahu, který byl stanoven ve smlouvě.[12]

Nový občanský zákoník v § 2371 až 2383 upravuje licenci k předmětům chráněným autorským zákonem. Je zde stanoveno, že smlouvou autor poskytuje nabyvateli oprávnění k výkonu práva autorské dílo užít v původní, zpracované či jinak změněné podobě. Tuto licenci je nabyvatel povinen využít, není-li ujednáno jinak. Tato licence může být omezena na jednotlivé způsoby užití díla, tyto způsoby mohou být omezeny rozsahem, co do množství, místa nebo času. Mezi další omezení nabyvatele licence patří,

že označení autora smí nabyvatel měnit jen, bylo-li to ujednáno. Stejně tak smí měnit dílo nebo jeho název jen bylo-li to ujednáno.[12]

3.4.7 Volné užití díla

V § 30 autorského zákona je definován důležitý institut volného užití, který se řadí mezi výjimky a omezení práva autorského. V odst. 1 je volné užití definováno takto: *„Za užití podle tohoto zákona se nepovažuje užití pro osobní potřebu fyzické osoby, jehož účelem není dosažení hospodářského nebo obchodního prospěchu.“*[23]

To znamená, že v případě užití díla fyzickou osobou, která nemá z toho ekonomický prospěch, nezasahuje tato osoba do autorských práv a může dílo užívat bez souhlasu oprávněné osoby a bez povinnosti zaplatit odměnu. Do práva autorského také nezasahuje ten, kdo pro osobní potřebu zhotoví záznam, rozmnoženinu nebo napodobeninu díla. Podmínkou vztahující se k volnému užití je, že půjde již o uveřejněné dílo, že rozmnoženinu si zhotoví sám ten, komu má sloužit, a že rozmnoženina bude jako taková zřetelně označena. Není přitom rozhodné, jakými prostředky byla rozmnoženina provedena a je možné poříditi i více rozmnoženin, nepřekročí-li to meze osobní potřeby.[22]

Možností volného užití ale není dotčen § 43 autorského zákona, kde je v odst. 1 definováno, že do autorského práva neoprávněně zasahuje ten, kdo obchází účinné technické prostředky ochrany práv. Technickými prostředky se podle § 43 odst. 3 rozumí jakákoliv technologie, zařízení nebo součástka, která je určena k tomu, aby zabraňovala nebo omezovala takové úkony ve vztahu k dílům, ke kterým autor neudělil oprávnění. Jinak řečeno možnost pořízení rozmnoženiny díla je možná pouze tehdy, není-li dílo opatřeno technickými prostředky znemožňujícími jeho kopírování.[23]

Možnost volného užití se, ale dle odst. 3 nevztahuje na užití počítačového programu, elektronické databáze a pořízení záznamu audiovizuálního díla při jeho provozování ze záznamu nebo jeho přenosu (např. natáčení filmu při jeho promítání v kině).[23]

3.4.8 Kolektivní správa a poplatky za prázdná média

Kolektivní správa práv je stanovena v § 95 autorského zákona. Jejím účelem je hromadné uplatňování a ochrana práv majetkových autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským a umožňování zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti. Jinak řečeno kolektivní správou je sdružování a zastupování nositelů majetkových práv autorských, tedy autorů, výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů.[25]

Tuto správu vykonávají tzv. kolektivní správci stanovení v § 97 autorského zákona. Kolektivním správcem je podle tohoto ustanovení právnická osoba, která získala oprávnění k výkonu kolektivní správy, která tuto správu vykonává soustavně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost (kolektivní správa není podnikáním), a která vykonává tuto správu jako hlavní předmět své činnosti. Kolektivní správci vykonávají tuto činnost na základě oprávnění uděleného od Ministerstva kultury.[23]

Kolektivní správci zastupují nositele práv při uzavírání licenčních smluv, např.: s provozovateli restaurací, s pořadateli hudebních produkcí a vybírají autorské odměny. Také vybírají odměny za nenahrané nosiče a přístroje ke zhotovování rozmnoženin v souvislosti s užitím pro osobní potřebu. Odměny pak rozdělují mezi nositele autorských práv podle rozúčtovacího řádu.[25]

Problematika náhradních odměn stanovená v § 25 autorského zákona se týká práva nositele autorských práv na odměnu v souvislosti s rozmnožováním děl pro osobní potřebu. Tento systém vychází ze skutečnosti, že při úrovni a dostupnosti moderních reprodukčních technologií je nemožné sledovat a kontrolovat každé rozmnožení autorského díla nebo předmětu ochrany dle autorského práva. Tento systém tak umožňuje legálně stáhnout (např. z internetového úložiště) a užít dílo pro osobní potřebu dle výše uvedeného § 30 autorského zákona, s tím, že autorům a dalším nositelům práv jsou za to poskytovány náhradní odměny. Tyto odměny jsou vybírány kolektivními správci od dovozců nebo výrobců nenahraných nosičů záznamu (např.: CD, DVD apod.) a přístrojů použitelných pro uvedené rozmnožování. Tyto odměny se pak samozřejmě projeví na vyšší ceně pro konečného spotřebitele. Vybrané odměny pak kolektivní správci rozdělují mezi příslušné nositele práv dle § 104 autorského zákona. Náhradní odměny nejsou daní anebo sankcí za pirátství, ale spravedlivou finanční kompenzací nositelům práv za možnost užít

dílo bezplatně pro osobní potřebu. V některých zemích Evropské unie ale panuje opačné řešení tohoto problému. Tedy že neexistuje legální možnost stáhnout si autorské dílo pro osobní potřebu, ale zároveň také neexistuje poplatek za prázdná zapisovatelná média.[25]

3.5 Autorská práva a Internet

Mezi způsoby užití díla na internetu prostřednictvím internetových úložišť se řadí zpřístupnění díla a stahování díla z internetu. Pomocí jiných prostředků než internetových úložišť je ještě důležité sdílení pomocí peer-to-peer sítí.

3.5.1 Zpřístupnění díla

Zpřístupňování autorského díla na internetu pomocí internetových úložišť je proces nahrání (uploadování) dat, která představují daný materiál, na pevný disk počítače, který složí jako server (úložiště). Zjednodušeně řečeno na počítač, který je jakýmkoliv způsobem napojen do sítě Internet. Data takto uložená jsou pak přístupná jakékoliv další osobě. [26]

Z hlediska autorského zákona je třeba uvedený postup podřadit pod jednu z kategorií uvedených v § 12 odst. 4 autorského zákona. Aby se ale zpřístupněním díla jednalo o užití podle autorského zákona, musí se jednat o dílo, které je autorským zákonem chráněno. Musí jít o dílo podle § 2 autorského zákona a musí spadat do působnosti podle § 107 autorského zákona. Zpřístupněním díla - nahráním dat na jiný počítač vzniká rozmnoženina díla v elektronické formě podle § 12 odst. 4 písm. a) ve spojení s § 13 autorského zákona, což spočívá ve zhotovování dočasných nebo trvalých, přímých nebo nepřímých rozmnoženin díla nebo jeho částí, a to jakýmkoliv prostředky a v jakékoliv formě, tedy i formě elektronické. Zároveň ale zpřístupnění díla na internetu nese znaky sdělování díla veřejnosti podle § 12 odst. 4 písm. f) ve spojení s § 18 a násl. autorského zákona, tedy sdělování díla v nehmotné podobě, živě nebo ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově a způsobem, že kdokoliv může mít k němu přístup na místě a v čase podle své volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí. Zpřístupňování díla na internetu je tedy souběh těchto institutů, rozmnožování díla a sdělování díla veřejnosti. Ačkoliv lze nalézt i názory, že sdělování díla veřejnosti již zahrnuje rozmnožování díla a to v rozsahu

nezbytném pro toto sdělování. Pak by proces zpřístupnění díla byl pouze aktem sdělování díla veřejnosti.[26]

Zpřístupnění díla je chráněno autorským zákonem jako majetkové právo autora užití dílo. Je proto potřeba vždy opatřit potřebný souhlas (licenci) autora předmětného díla, nebo jiné osoby, k tomu oprávněné. Při absenci tohoto souhlasu při zpřístupnění díla může dojít k zásahu do autorských práv s důsledky dle práva autorského, správního nebo trestního.[27]

3.5.2 Stahování díla

Stahování dat z internetu (tzv. download) je proces při němž si uživatel vytvoří kopii dat, která někdo předtím zpřístupnil prostřednictvím internetu (např.: prostřednictvím internetových úložišť). Dá se říci, že se jedná o opačný proces zpřístupňování děl na internetu. [26]

Při stahování dat z internetu dojde k vytvoření jejich kopie, protože originál zůstane na serveru. Tuto kopii je nutno považovat za rozmnoženinu podle § 12 odst. 4 písm. a) ve spojení s § 13 autorského zákona. Stahování díla je tedy užitím díla a podléhá tak autorskému souhlasu. Nicméně autorský zákon stanovuje výjimku užití díla a to institut volného užití v § 30, podle kterého nezasahuje do autorského práva ten, kdo si zhotoví rozmnoženinu pro osobní potřebu. Podle tohoto ustanovení je naprostá většina případů stažení z internetu kryta touto výjimkou, jde tedy o volné užití a není třeba získat souhlas autora. To se ovšem nevztahuje na rozmnoženiny počítačových programů a elektronických databází. V § 29 autorského zákona je ovšem stanoveno, že výjimky z práva autorského lze uplatnit pouze, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani jím nejsou dotčeny oprávněné zájmy autora. Nicméně díky neflexibilitě práva je stahování děl z internetu i z nelegálních zdrojů téměř nepostizitelné a v praxi naprosto běžné.[26]

3.5.3 Sdílení díla

Sdílením rozumíme užití díla prostřednictvím tzv. peer-to-peer (P2P) výměnných sítí na Internetu. Internetové úložiště je v podstatě počítač připojený na internet,

identifikovatelný svou IP adresou, na kterém jsou zpřístupněna určitá data, uživatel tato data stahuje do svého počítače. Toto však není jediným technickým řešením zpřístupňování autorských děl na Internetu. Pojem peer-to-peer představuje síť počítačů koncových uživatelů bez centrálního uzlu (bez centrálního serveru, např.: úložiště), ze kterého by stahovali. V síti peer-to-peer je každý počítač pasivním příjemcem dat a zároveň aktivně poskytuje data dalším uživatelům. Zjednodušeně řečeno v síti peer-to-peer data nestahujete z centrálního serveru (internetového úložiště), ale od ostatních uživatelů a zároveň poskytnete svá data ke stažení ostatním uživatelům. [26]

Z právního hlediska pokud uživatel zpřístupní ostatním uživatelům data prostřednictvím svého počítače, tak se stejně jako u zpřístupňování díla na internetovém úložišti jedná o sdělování díla veřejnosti ve smyslu § 18 autorského zákona. Jde tedy o užití díla dle § 12 autorského zákona a je tedy nutné mít souhlas nositele autorských práv. Některé peer-to-peer sítě umožňují pouze stahování bez následného sdílení ostatním uživatelům, v tomto případě bude stahování většinou kryto výjimkou uvedenou v § 30 autorského zákona a bude platit vše uvedené v předchozí kapitole.[26]

3.6 Odpovědnost za porušení autorského práva

Pokud je autorské dílo nebo jakýkoliv jiný předmět ochrany podle autorského zákona užito bez souhlasu nositele autorských práv, nebo je užito v rozporu s podmínkami uděleného souhlasu, jedná se o porušení autorského práva a práv s ním souvisejících. Rozlišujeme tři typy odpovědností, které mohou v důsledku porušování autorského práva vyvstat, a to občanskoprávní, správněprávní a trestněprávní odpovědnost.[18]

3.6.1 Občanskoprávní odpovědnost

Občanskoprávní odpovědnost můžeme rozdělit do dvou kategorií, podle zásahu do práv osobnosti, dle občanského zákoníku a podle zásahu do autorských práv, dle autorského zákona. K zásahu do práv osobnosti může dojít při uložení osobního dopisu, fotografie apod. na internetovém úložišti, kde se danému obsahu dostala neoprávněná osoba a informace zneužila. Tímto může dojít k zásahu do práv osobnosti, podoby či

soukromí člověka, stanovené v § 77 a násl. občanského zákoníku. Podle tohoto zákona se člověk, který utrpěl újmu pro neoprávněný zásah do těchto práv, může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.[12]

V souvislosti se zásahem do autorského zákona můžeme definovat dva typy vzájemných práv a povinností. Do první skupiny spadají zvláštní práva a sankce podle autorského zákona. Jsou uvedeny v § 40 odst. 1 autorského zákona. Toto ustanovení říká, že autor, do jehož práva bylo neoprávněně zasaženo, nebo jehož právu hrozí neoprávněný zásah (stačí tedy potenciální porušení) se může domáhat zejména:

- a) určení svého autorství
- b) zákazu ohrožení svého práva, včetně hrozícího opakování nebo neoprávněného zásahu do svého práva (např.: zákazu neoprávněného sdělování díla veřejnosti, zákazu neoprávněného vývozu nebo dovozu originálu nebo rozmnoženiny díla a další)
- c) sdělení údajů o způsobu a rozsahu neoprávněného užití, o původu neoprávněně zhotovené rozmnoženiny, o způsobu a rozsahu jejího neoprávněného užití, o její ceně, o osobách, které se na neoprávněném šíření díla účastní
- d) odstranění následků zásahu do práva (např.: stažením a zničením neoprávněně zhotovené rozmnoženiny z obchodování)
- e) poskytnutí zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu (např.: omluvou, peněžním zadostiučiněním ve výši určené soudem)
- f) zákazu poskytování služby, kterou využívají třetí osoby k porušování nebo ohrožování práva autora

Autor, jehož návrhu bylo vyhověno, má také právo uveřejnit rozsudek na náklady účastníka, který ve sporu neuspěl. Výčet těchto práv autora je pouze demonstrativní, takže připadají v úvahu i jiná práva, popř. povinnosti.[26]

Druhým typem je odpovědnost za škodu a bezdůvodné obohacení uvedená v § 40 odst. 4 autorského zákona. Autor se může domáhat náhrady skutečně ušlého zisku ve výši odměny, která by byla obvyklá za získání takové licence v době neoprávněného nakládání s dílem. Výše bezdůvodného obohacení vzniklého na straně toho, kdo neoprávněně nakládal s dílem, aniž by k tomu získal potřebnou licenci, činí dvojnásobek odměny, která by byla za získání takové licence obvyklá v době neoprávněného nakládání s dílem.[21]

3.6.2 Správněprávní odpovědnost

V méně závažných případech, kdy neoprávněné jednání nenaplňuje znaky trestného činu porušování autorského práva, může být posuzováno jako přestupek podle § 105a – 105c autorského zákona. Vyšetřující policejní orgán ve spolupráci se státním zástupcem s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu, osobě pachatele, míře jeho zavinění, způsobu provedení činu a jeho následkům posoudí, zda se v daném případě jedná o trestný čin nebo o přestupek.[18]

§ 105a autorského zákona obsahuje přestupky fyzických osob a § 105b obsahuje správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob. Dle ustanovení § 105a se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že:

- a) neoprávněně užije autorské dílo, umělecký výkon, zvukový či zvukově-obrazový záznam, rozhlasové nebo televizní vysílání nebo databázi
- b) neoprávněně zasahuje do práva autorského způsobem uvedeným v § 43 odst. 1 nebo 2 anebo § 44 odst. 1 autorského zákona (např.: obchází účinné technické prostředky ochrany práv nebo k tomu napomáhá nebo způsobuje, umožňuje, usnadňuje nebo zastírá porušování práva autorského)
- c) neplní oznamovací povinnost jako obchodník, který se účastní prodeje originálu díla uměleckého

Podle § 105a odst. 2 lze uložit za přestupek podle písm. a) pokutu do 150 000 Kč, za přestupek podle písm. b) pokutu do 100 000 Kč a za přestupek podle písm. c) pokutu do 50 000 Kč.[23]

Prakticky totožné podmínky dopouštění se přestupků a výše jejich sankcí platí pro právnické osoby a podnikající fyzické osoby. Tyto subjekty se ale nedopouštějí přestupků, nýbrž správních deliktů. Podle ustanovení § 105c právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže se prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.[21]

3.6.3 Trestněprávní odpovědnost

Jakékoliv neoprávněné užití díla, ke kterému nedal nositel práv svolení je podle posouzení buďto přešupek nebo je to posuzováno jako trestný čin porušení práva autorského, práv souvisejících a práv k databázi uvedený v § 270 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“).[18]

V § 270 odst. 1 trestního zákoníku je uvedeno, že kdo neoprávněně zasáhne nikoli nepatrně do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému či zvukově-obrazovému záznamu, rozhlasovému nebo televiznímu vysílání nebo databázi, bude potrestán až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. [28]

V odst. 2 téhož § je pak stanoveno, že vykazuje-li čin uvedený v odstavci 1 znaky obchodní činnosti nebo jiného podnikání, získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo způsobí-li tím jinému značnou škodu, nebo dopustí-li se takového činu ve značném rozsahu, bude pachatel potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. Podle odst. 3 téhož § může být pachatel potrestán na tři léta až osm let, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo způsobí-li tím jinému značnou škodu, nebo dopustí-li se takového činu ve značném rozsahu.[28]

Podle § 68 trestního zákoníku se výměra peněžitého trestu může pohybovat nejméně od 2000 Kč až do 36 500 000 Kč. Výši peněžitého trestu soud určí s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu.[28]

4. Analytická část

4.1 Pohled veřejnosti na problematiku internetových úložišť

Praktická část této bakalářské práce je věnována sociologicko-právnímu výzkumu problematiky internetových úložišť. Cílem je zjistit jak jsou tato úložiště veřejností vnímána, jak využívána a to zejména v souvislosti s internetovým pirátstvím a porušováním autorských práv. V této souvislosti také zjistit vlastní míru pirátství u respondentů, způsoby pirátství, jeho četnost, důvody a také jeho morálnost či nemorálnost. Dále také zjistit úroveň znalosti legislativy v této oblasti.

Výzkum byl proveden formou dotazníkového šetření. Samotný dotazník byl vytvořen a zveřejněn pomocí služby vyplnto.cz a byl rozšiřován pomocí sociálních sítí a také rozesílán emailem. Dotazník byl zveřejněn od 26. února do 6. března 2015. Celkově se dotazníku zúčastnilo celkem 163 respondentů. Analýza jednotlivých otázek je provedena pomocí tabulek vyjadřujících odpovědi v relativní a absolutní četnosti, pomocí grafu a pomocí příslušného komentáře.

Dotazník se skládá z 20-ti otázek, z nichž 12 se týká předmětu dotazníkového šetření, a 6 otázek jsou tzv. identifikační otázky pro charakterizování respondentů. Většina otázek je formulována jako uzavřené, tedy pouze s jednou možnou odpovědí, u zbývajících otázek je možnost označit více možností. Všechny otázky tohoto dotazníku byly nastaveny jako povinné. Dotazník je součástí příloh.

4.1.1 Charakteristika respondentů

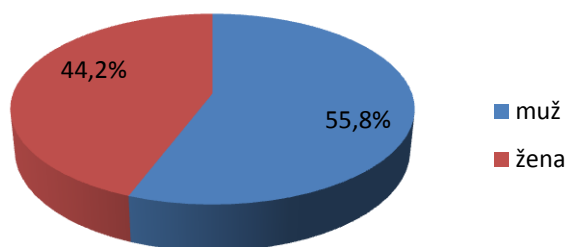
Pro charakterizování respondentů byl dotazník doplněn tzv. identifikačními otázkami. Tyto otázky byly umístěny podle pravidel tvoření dotazníků až na konci dotazníku, jejich analýza bude ale provedena jako první z důvodu následného srovnávání s ostatními otázkami. Tyto otázky měly respondenty rozdělit do skupin podle pohlaví, věku, dosaženého vzdělání, ekonomického statusu, průměrného měsíčního příjmu a podle úrovně znalosti informačních technologií. Celkově se dotazníku zúčastnilo 163 respondentů.

Tabulka 1: Pohlaví

Otázka č. 16	relativní četnost	absolutní četnost
muž	91	55,8%
žena	72	44,2%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 1: Pohlaví

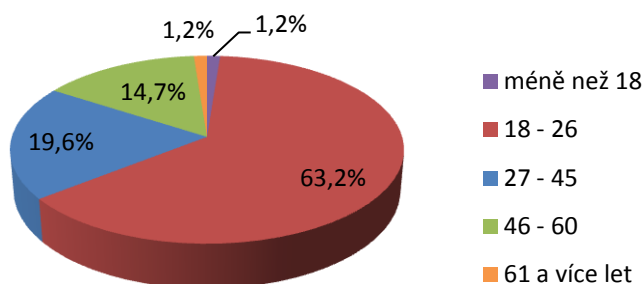
Zdroj: Vlastní zpracování

Celkem se dotazníku zúčastnilo 163 respondentů, z nichž bylo 91 mužů a 72 žen. V procentuálním rozložení je to 55,8% mužů a 44,2% žen. Rozložení pohlaví je tedy téměř rovnoměrné a nemělo by mít vliv na odpovědi ostatních otázek.

Tabulka 2: Věk

Otázka č. 17	relativní četnost	absolutní četnost
méně než 18	2	1,2%
18 - 26	103	63,2%
27 - 45	32	19,6%
46 - 60	24	14,7%
61 a více	2	1,2%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 2: Věk

Zdroj: Vlastní zpracování

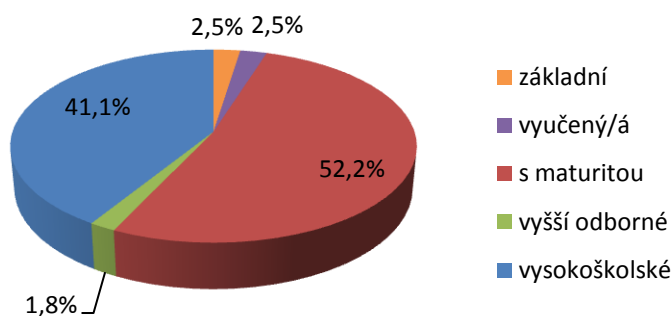
Další otázka sloužila k rozdělení respondentů do jednotlivých kategorií podle věku. Z uvedených výstupů je vidět, že nejvíce respondentů spadá do kategorie 18-26 let, kde jich je celkem 103. Druhou největší kategorií je věkové rozmezí 27-45 let s 32 respondenty. V kategorii 46-60 let je 24 respondentů. V kategoriích méně než 18 let a 61 a více let je shodně po 2 respondentech. Největší zastoupení „mladých“ respondentů je možno vysvětlit, tím že jak předmět dotazníku týkající se informačních technologií, tak způsob rozšiřování dotazníku pomocí informačních technologií, zejména sociálních sítí, je pro mladé lidi přístupnější a mají k němu lepší vztah. Ze stejného důvodu je nižší účast u starších věkových kategorií, které výše uvedený způsob nepreferují.

Tabulka 3: Nejvyšší dosažené vzdělání

Otázka č. 18	relativní četnost	absolutní četnost
základní	4	2,5%
vyučení/á	4	2,5%
s maturitou	85	52,2%
vyšší odborné	3	1,8%
vysokoškolské	67	41,1%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 3: Nejvyšší dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní zpracování

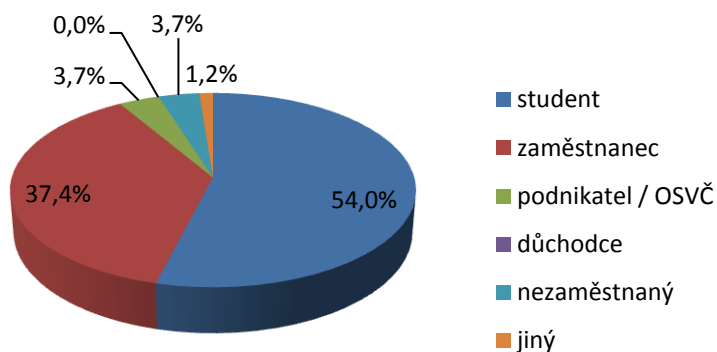
Z výsledků otázky týkající se nejvyššího dosaženého vzdělání je vidět, že nejvíce respondentů spadá do skupiny s maturitou, konkrétně pak 85 respondentů, neboli 52,2%. Vybráním pouze těchto respondentů s maturitou můžeme díky následující otázce týkající se ekonomického statusu zjistit, že 52 z nich odpovědělo, že jsou studenti, tedy pravděpodobně pokračují studiem na vysoké škole a 29 odpovědělo, že jsou již zaměstnanci, zbývající 4 respondenti se zařadili do jiných skupin. Analýzou respondentů s maturitou je tedy patrné, že 61,2% z nich dále pokračuje ve studiu a zbývající jsou zejména zaměstnanci. Druhou největší kategorií týkající se nejvyššího dosaženého vzdělání jsou respondenti s vysokoškolským vzděláním v počtu 67 lidí. V ostatních kategoriích mají pouze 4 lidé základní vzdělání, 4 jsou vyučeni a 3 mají vyšší odborné vzdělání.

Tabulka 4: Současný ekonomický status

Otázka č. 19	relativní četnost	absolutní četnost
student	88	54,0%
zaměstnanec	61	37,4%
podnikatel / OSVČ	6	3,7%
důchodce	0	0,0%
nezaměstnaný	6	3,7%
jiný	2	1,2%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4: Současný ekonomický status

Zdroj: Vlastní zpracování

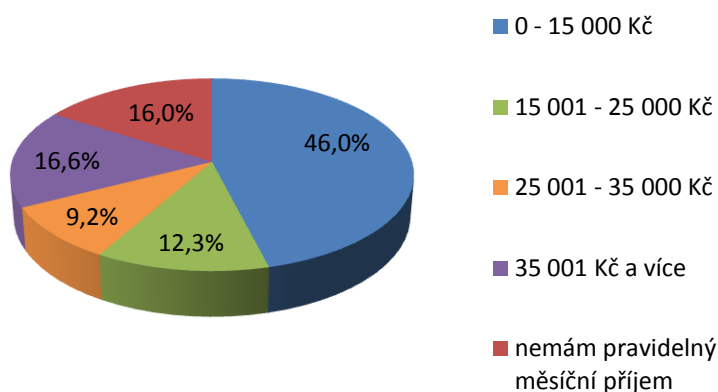
Z hlediska ekonomického statusu spadá nejvíce respondentů do kategorie student, a to konkrétně 88 lidí. Druhou největší kategorií jsou pak zaměstnanci v počtu 61 lidí. Ze zbývajících kategorií odpovědělo dotazník 6 podnikatelů, 6 nezaměstnaných, 2 lidé spadající do kategorie jiný a žádný respondent neodpověděl, že je důchodce.

Tabulka 5: Průměrný měsíční příjem

Otázka č. 20	relativní četnost	absolutní četnost
0 – 15 000 Kč	75	46,0%
15 001 – 25 000 Kč	20	12,3%
25 001 – 35 000 Kč	15	9,2%
35 001 Kč a více	27	16,6%
nemám pravidelný měsíční příjem	26	16,0%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 5: Průměrný měsíční příjem

Zdroj: Vlastní zpracování

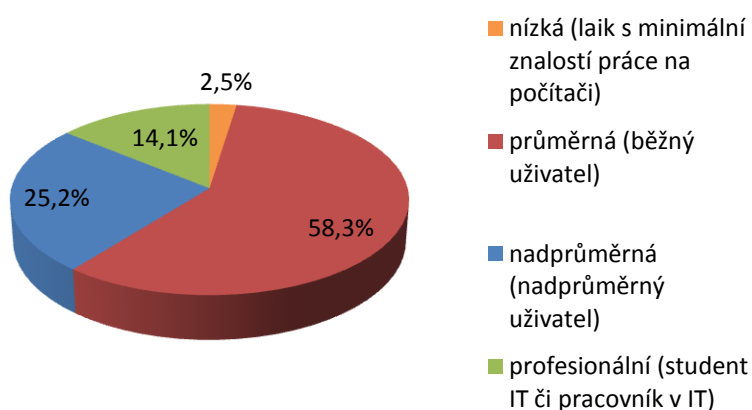
Z výsledků otázky týkající se průměrného měsíčního příjmu je vidět, že nejvíce respondentů spadá do kategorie „0 – 15 000 Kč“, celkem 75 lidí. Je tomu tak z důvodu, protože 85,3% lidí, kteří takto odpověděli, jsou studenti podle otázky na současný ekonomický status. Zbývající kategorie jsou téměř rovnoměrně rozložené a to v kategorii „15 001 – 25 000 Kč“ 20 lidí, v kategorii „25 001 – 35 000 Kč“ 15 lidí, v kategorii „35 000 Kč a více“ 27 lidí a v kategorii „nemám pravidelný měsíční příjem“ 26 lidí.

Tabulka 6: Jaká je Vaše úroveň znalosti informačních technologií?

Otázka č. 15	relativní četnost	absolutní četnost
nízká (laik s minimální znalostí práce na počítači)	4	2,5%
průměrná (běžný uživatel)	95	58,3%
nadprůměrná (nadprůměrný uživatel)	41	25,2%
profesionální (student IT či pracovník v IT)	23	14,1%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 6: Jaká je Vaše úroveň znalosti informačních technologií?

Zdroj: Vlastní zpracování

Na otázku „Jaká je Vaše úroveň znalosti informačních technologií?“ odpovědělo ze všech respondentů 95 lidí, že průměrná. Dále 41 lidí odpovědělo, že nadprůměrná, 23 lidí že profesionální a 4 lidé odpověděli, že nízká. V této kategorii je nejspíše málo respondentů, protože lidé s nízkou znalostí práce na počítači nemají možnost nebo neumí vyplnit dotazník šířený pouze pomocí informačních technologií.

4.1.2 Analýza otázek

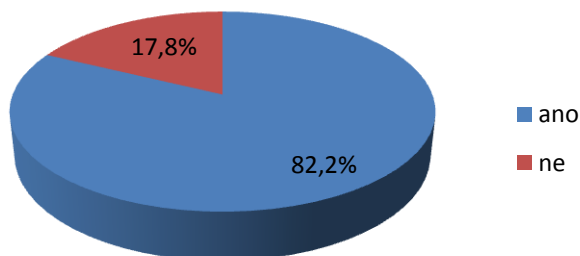
V této části jsou charakterizovány otázky týkající se předmětu výzkumu. V dotazníku jsou to otázky 1 – 14, z nichž všechny otázky mají pouze jednu možnou odpověď a pouze otázka č. 13 má více možných odpovědí. Všechny otázky jsou analyzovány stejným způsobem jako v předchozí části a vybrané otázky jsou porovnávány podle jednotlivých charakteristik respondentů.

Tabulka 7: Využíváte služeb neoficiálních internetových úložišť (uloz.to, webshare.cz, sdilej.cz, apod.)?

Otázka č. 1	relativní četnost	absolutní četnost
ano	134	82,2%
ne	29	17,8%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

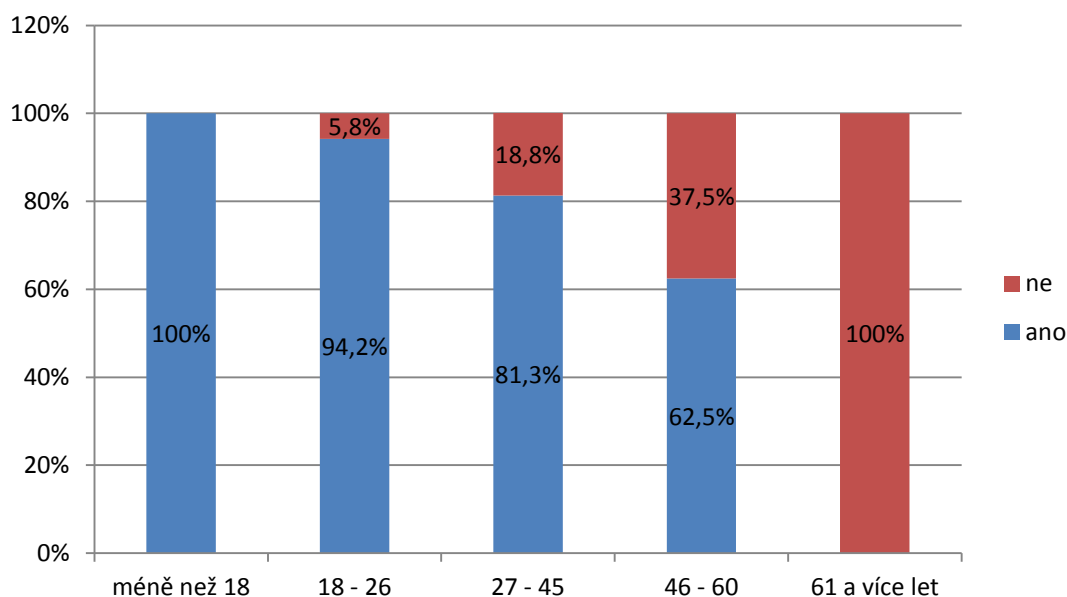
Graf 7: Využíváte služeb neoficiálních internetových úložišť (uloz.to, webshare.cz, sdilej.cz, apod.)?

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výstupů na první otázku je patrné, že míra využívání služeb různých „neoficiálních“ internetových úložišť je vysoká. Ze všech respondentů odpovědělo 82,2% že internetová úložiště využívá a pouze 17,8% respondentů tato úložiště nepoužívá. Jak se tedy zdá internetová úložiště jsou veřejností jako pojem všeobecně známa a také široce využívána. Nicméně tato otázka je pouze obecně položena a účel využití úložišť bude řešen až v dalších otázkách.

Graf 8: Využívání úložišť podle věkových skupin

Zdroj: Vlastní zpracování

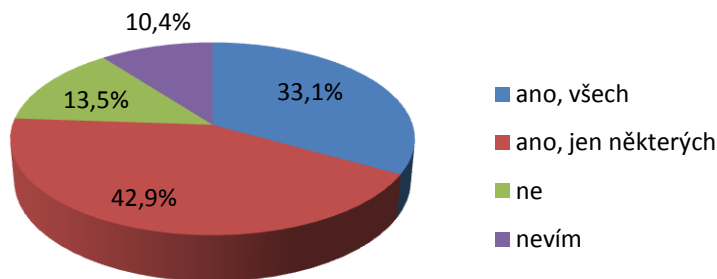
Výše uvedený graf uvádí míru využívání úložišť podle jednotlivých věkových skupin. Z tohoto grafu je na první pohled patrné, že v současné době u mladších věkových skupin je míra využití úložišť vysoká a s rostoucím věkem klesá. V nejčastěji zastoupené skupině respondentů od 18-ti do 26-ti let využívá služeb internetových úložišť 94,2% lidí a pouze 5,8% je nevyužívá. Tento poměr se s rostoucím věkem pomalu vyrovnává až do skupiny starších 61 let, kde žádný respondent nevedl, že by internetová úložiště využíval. Je to ale dáno malým počtem respondentů spadajících do této skupiny.

Tabulka 8: Považujete provoz internetových úložišť za legální?

Otázka č. 2	relativní četnost	absolutní četnost
ano, všech	54	33,1%
ano, jen některých	70	42,9%
ne	22	13,5%
nevím	17	10,4%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 9: Považujete provoz internetových úložišť za legální?

Zdroj: Vlastní zpracování

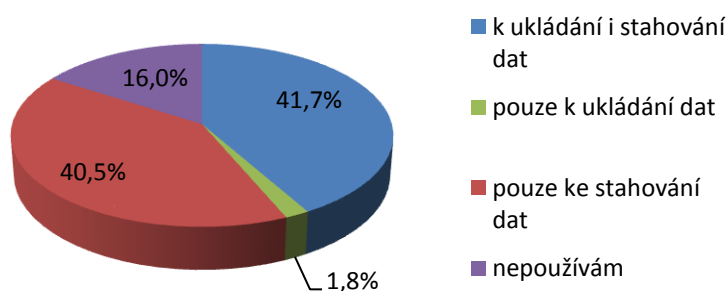
Legalita internetových úložišť je složitá otázka, na kterou není jednoduchá odpověď i pro odborníka. Proto by se dala očekávat nejčastější odpověď nevím, kterou označilo pouze 10,4% respondentů. Největší počet respondentů věří, že legální je provoz jen některých internetových úložišť, konkrétně tedy 42,9%. V legálnost všech internetových úložišť věří 33,1% respondentů a 13,5% respondentů si myslí, že jejich provoz není legální. Ačkoliv si tyto respondenti myslí, že provoz internetových úložišť není legální, 81,8% z nich v první otázce uvedlo, že internetová úložiště stejně využívá.

Tabulka 9: K jakému účelu používáte internetová úložiště?

Otázka č. 3	relativní četnost	absolutní četnost
k ukládání i stahování dat	68	41,7%
pouze k ukládání dat	3	1,8%
pouze ke stahování dat	66	40,5%
nepoužívám	26	16,0%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 10: K jakému účelu používáte internetová úložiště?

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka účelu využívání internetových úložišť měla rozdělit respondenty na ty, kteří využívají úložiště k ukládání i stahování dat, tedy nejspíše k původnímu účelu internetových úložišť k uložení a následnému stažení vlastních dat. Dále na ty, kteří pouze nahrávají data, pravděpodobně tedy ty, kteří využívají úložiště k předávání dat jiným uživatelům (zde je předpoklad sdílení nelegálního obsahu). A na ty, kteří používají úložiště pouze ke stahování dat a jelikož data nenahrávají, tak pouze stahují obsah nahraný někým jiným. A samozřejmě na ty, kteří úložiště nepoužívají. Nejvíce respondentů, a to 41,7% označilo možnost „k ukládání i stahování dat“. Téměř stejný počet respondentů označil možnost „pouze ke stahování dat“ a 16% respondentů úložiště nepoužívá. Možnost „pouze k ukládání dat“ vybralo pouze 1,8% respondentů. Tito respondenti, ale následně u otázky zda ukládají obsah chráněný autorským zákonem, uvedli, že ne. Tudíž využívají úložiště pouze ukládání svých vlastních dat nebo jiného obsahu. Výsledkem tedy je, že využití úložišť k ukládání i stahování a pouze ke stahování je nejobvyklejší způsob. Zatímco využití pouze k ukládání je málo častý způsob.

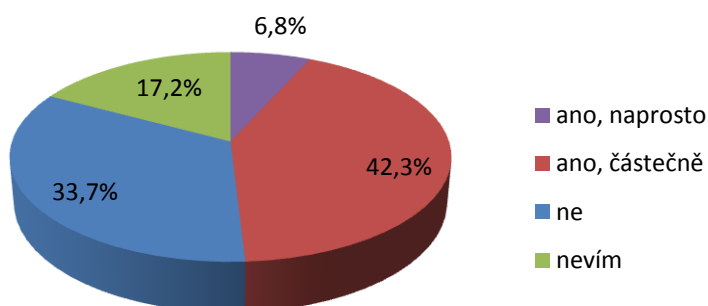

Tabulka 10: Považujete internetová úložiště za bezpečná pro uložení svých dat?

Otázka č. 4	relativní četnost	absolutní četnost
ano, naprosto	11	6,8%
ano, částečně	69	42,3%
ne	55	33,7%
nevím	28	17,2%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 11: Považujete internetová úložiště za bezpečná pro uložení svých dat?

Zdroj: Vlastní zpracování

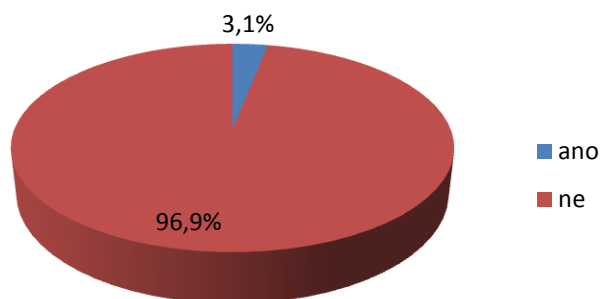
Ukládání vlastních dat na internetová úložiště je nebezpečné kvůli vysoké možnosti zneužití těchto dat i přes různá zabezpečení. Proto 33,7% respondentů nepovažuje internetová úložiště za bezpečná pro svoje data. A 42,3% je považuje za bezpečná jen částečně a pravděpodobně si dává pozor, co může a co nemůže na úložiště uložit kvůli možnosti zneužití. Jen 6,8% respondentů věří, že úložiště jsou naprosto bezpečná. A 17,2% respondentů označilo možnost nevím.

Tabulka 11: Ukládáte na internetová úložiště obsah chráněný autorským zákonem (např.: kopie filmů či hudby, nebo softwaru)?

Otázka č. 5	relativní četnost	absolutní četnost
ano	5	3,1%
ne	158	96,9%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 12: Ukládáte na internetová úložiště obsah chráněný autorským zákonem (např.: kopie filmů či hudby, nebo softwaru)?

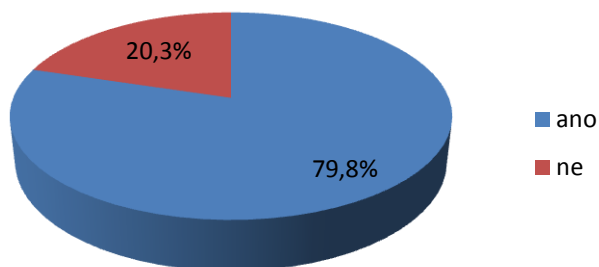
Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 12: Stahujete z internetových úložišť obsah chráněný autorským zákonem (např.: kopie filmů či hudby, nebo softwaru)?

Otázka č. 6	relativní četnost	absolutní četnost
ano	130	79,8%
ne	33	20,3%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 13: Stahujete z internetových úložišť obsah chráněný autorským zákonem (např.: kopie filmů či hudby, nebo softwaru)?

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázky č. 5 a 6 jsou již konkrétně zaměřeny na internetové pirátství, konkrétně mají zjistit, jak je u veřejnosti běžné sdílení a stahování obsahu porušujícího autorský zákon (nejčastěji kopie filmů, hudby nebo softwaru). Tyto otázky nerozlišují mezi audiovizuálními díly, softwarem a jinými díly, ačkoliv z právního hlediska se stahování těchto děl liší. Tyto otázky se pouze snaží zjistit obecnou míru sdílení a stahování u veřejnosti.

Z otázky č. 5 vyplývá, že sdílení takového obsahu není mezi veřejností vůbec běžné, protože ano odpovědělo pouze 3,1% respondentů a celých 96,9% respondentů odpovědělo, že takový obsah nesdílí. Zpřístupňování autorsky chráněného obsahu je tedy činem úzkého okruhu lidí a není vykonáváno širokou veřejností.

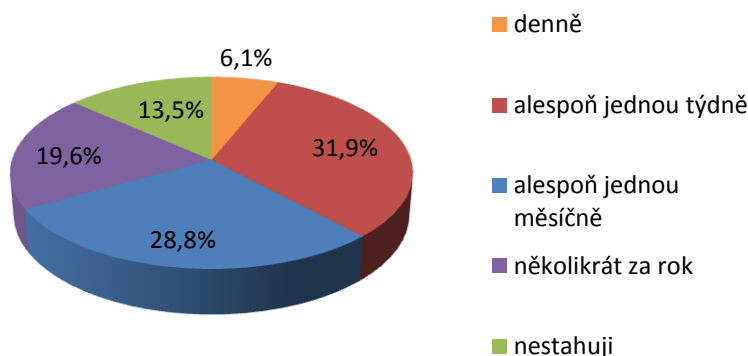
Podle otázky č. 6 panuje u stahování takového obsahu naprosto opačná situace. Že takový obsah stahuje, uvedlo 79,8% respondentů, zatímco pouze 20,3% respondentů tento obsah nestahuje. Podle těchto výsledků je tedy stahování obsahu nějak porušujícího autorská práva mezi veřejností běžné. Veřejnost ani nevnímá stahování těchto děl jako závažné porušení zákona nebo nemorální, protože 51,54% z těch co stahují, tak uvedlo u otázky č. 10.

Tabulka 13: Jak často tento obsah stahujete?

Otázka č. 7	relativní četnost	absolutní četnost
denně	10	6,1%
alespoň jednou týdně	52	31,9%
alespoň jednou měsíčně	47	28,8%
několikrát za rok	32	19,6%
nestahuji	22	13,5%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 14: Jak často tento obsah stahujete?

Zdroj: Vlastní zpracování

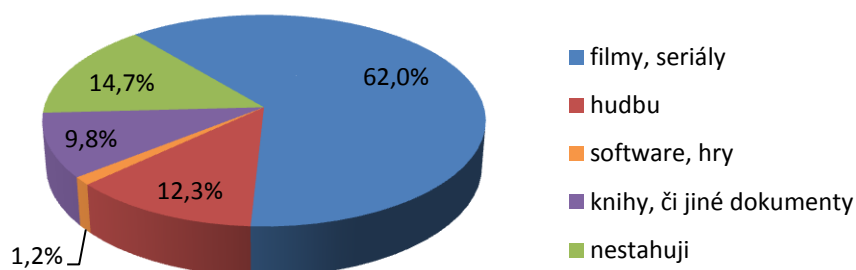
Tato otázka navazuje na předchozí otázku, kde bylo zjištěno, že stahování je mezi veřejností běžné a velice rozšířené. Jaká je v tom případě četnost stahování zjišťuje tato otázka. Nejčastěji respondenti uvedli, že stahují alespoň jednou týdně. Uvedlo tak 31,9% respondentů. Že stahuje alespoň jednou měsíčně, uvedlo 28,8% respondentů. Několikrát za rok stahuje 19,6% respondentů. 13,5% respondentů uvedlo, že nestahuje. A pouze 6,1% respondentů uvedlo, že stahuje denně.

Tabulka 14: Jaký druh obsahu nejčastěji stahujete?

Otázka č. 8	relativní četnost	absolutní četnost
filmy, seriály	101	62,0%
hudbu	20	12,3%
software, hry	2	1,2%
knihy, či jiné dokumenty	16	9,8%
nestahuji	24	14,7%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 15: Jaký druh obsahu nejčastěji stahujete?

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato otázka měla zjistit, jaký druh obsahu respondenti nejčastěji stahují. Byla položena záměrně jako otázka s jednou možnou odpovědí. K tomu bylo přikročeno, neboť je předpoklad, že velká část respondentů by označila více odpovědí a nebylo by možné provést objektivní vyhodnocení. Cílem bylo u každého respondenta zjistit jeden nejčastější druh obsahu.

Největší část respondentů stahuje nejčastěji filmy nebo seriály neboli audiovizuální díla. Je tomu tak u 62% dotázaných. To dokazuje, že audiovizuální pirátství je ze všech forem nejrozšířenější a nejběžnější. Druhá největší skupina, a to 14,7% respondentů označilo, že nestahují. Druhým nejčastěji stahovaným obsahem je hudba, a to v 12,3% a

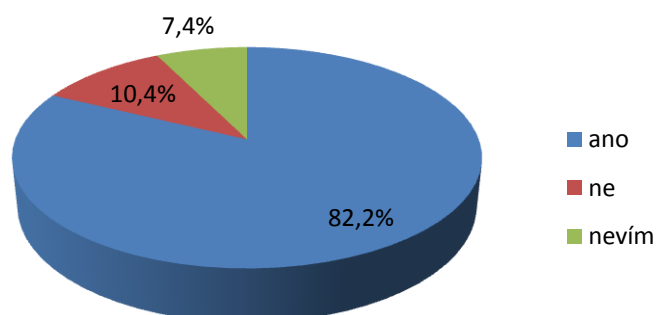
hned za ní jsou knihy a jiné dokumenty stahované 9,8% respondentů. Software a hry nejčastěji stahuje 1,2% respondentů.

Tabulka 15: Jste si vědom, že stahováním příp. sdílením tohoto obsahu můžete porušovat autorské právo?

Otázka č. 9	relativní četnost	absolutní četnost
ano	134	82,2%
ne	17	10,4%
nevím	12	7,4%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 16: Jste si vědom, že stahováním příp. sdílením tohoto obsahu můžete porušovat autorské právo?

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato otázka měla zjistit, zda jsou si respondenti vědomi, že by mohli porušovat autorský zákon. Předpokládá se neznalost dotazovaných v právní oblasti, proto je otázka takto obecně položena a spojuje stahování a sdílení ačkoliv se z právního hlediska liší.

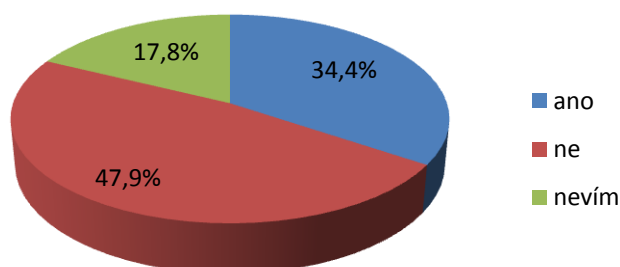
Na tuto otázku odpovědělo 82,2% dotazovaných, že jsou si vědomi možného porušení zákona. To ukazuje na rozšířenost pirátství a neúctu k zákonům duševního vlastnictví, protože ačkoliv jsou si respondenti vědomi možného porušení zákona, 80,6% z nich i tak stahuje podle otázky č. 6. 10,4% dotazovaných si není vědomo možného porušení zákona a 7,4% dotazovaných uvedlo, že neví.

Tabulka 16: Myslíte si, že internetové pirátství (stahování nebo sdílení obsahu porušujícího autorská práva) je závažné porušení zákona, či nějak nemorální?

Otázka č. 10	relativní četnost	absolutní četnost
ano	56	34,4%
ne	78	47,9%
nevím	29	17,8%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 17: Myslíte si, že internetové pirátství (stahování nebo sdílení obsahu porušujícího autorská práva) je závažné porušení zákona, či nějak nemorální?

Zdroj: Vlastní zpracování

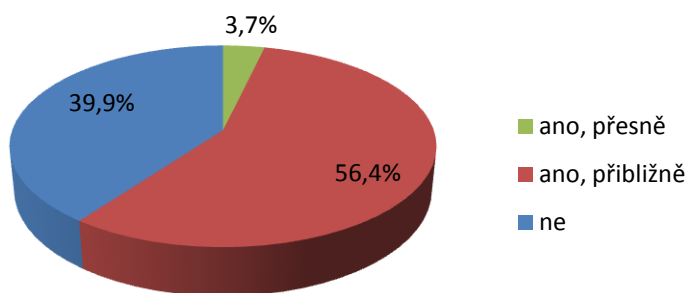
Tato otázka měla zjistit, jak veřejnost pohlíží na internetové pirátství a porušování autorských práv. Protože předpokladem je, že je u veřejnosti obecně zakořeněná neúcta k zákonům duševního vlastnictví a jejich porušování je bráno, jako pouze tzv. džentlmenský akt. Tento předpoklad se potvrdil, protože 47,9% respondentů si nemyslí, že internetové pirátství je závažné porušení zákona, nebo je nějak nemorální. Že je to závažné porušení zákona si myslí 34,4% dotázaných a 17,8% uvedlo, že neví.

Tabulka 17: Znáte možné postihy hrozící za porušení autorského zákona?

Otázka č. 11	relativní četnost	absolutní četnost
ano, přesně	6	3,7%
ano, přibližně	92	56,4%
ne	65	39,9%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 18: Znáte možné postihy hrozící za porušení autorského zákona?

Zdroj: Vlastní zpracování

Na otázku, zda respondenti znají hrozící postihy za porušení autorského zákona, uvedlo nejvíce respondentů, že ano, ale pouze přibližně. Uvedlo tak 56,4% dotázaných. Tyto postihy vůbec nezná 39,9% dotázaných a 3,7% respondentů věří, že je zná přesně.

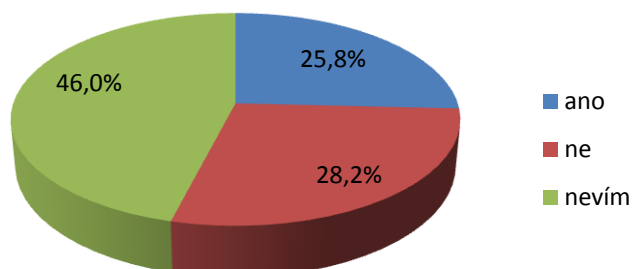
Tabulka 18: Přejde Vám ochrana autorských děl dostatečná z hlediska legislativy (zejména Autorského zákona)?

Otázka č. 12	relativní četnost	absolutní četnost
ano	42	25,8%
ne	46	28,2%
nevím	75	46,0%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 19: Přejde Vám ochrana autorských děl dostatečná z hlediska legislativy (zejména Autorského zákona)?

Zdroj: Vlastní zpracování

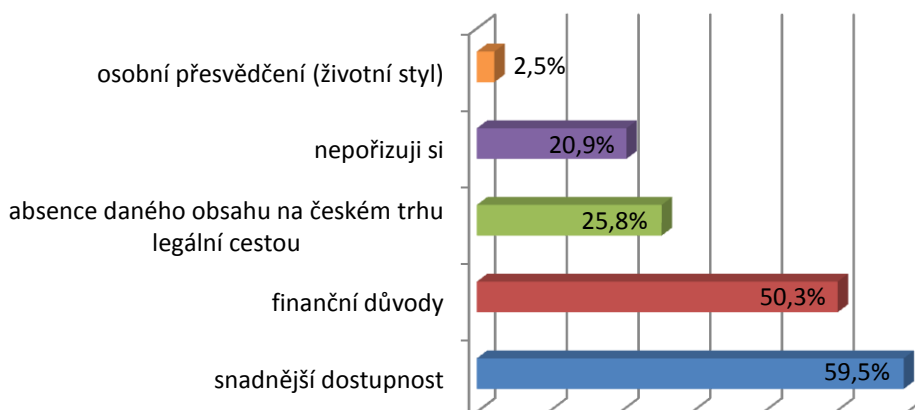
Na otázku jestli respondentům přijde ochrana autorských děl dostatečná z hlediska legislativy, odpovědělo nejvíce respondentů, a to 46%, že neví. V této oblasti má tedy veřejnost malou znalost legislativy. Za nedostatečnou pokládá tuto ochranu 28,2% dotázaných a téměř vyrovnaně 25,8% dotázaných pokládá tuto ochranu za dostatečnou.

Tabulka 19: Z jakého důvodu si pořizujete pirátské kopie, např.: nelegální kopie filmů, hudby apod. či nelegální software?

Otázka č. 13	relativní četnost	absolutní četnost
finanční důvody	82	50,3%
snadnější dostupnost	97	59,5%
absence daného obsahu na českém trhu legální cestou	42	25,8%
osobní přesvědčení (životní styl)	4	2,5%
nepořizují si	34	20,9%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 20: Z jakého důvodu si pořizujete pirátské kopie, např.: nelegální kopie filmů, hudby apod. či nelegální software?

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka zjišťující důvody pořizování pirátských kopií z internetových úložišť je jako jediná otázka s možností více odpovědí. Každý respondent mohl označit více odpovědí, a proto by v součtu relativních četností vycházelo více než 163 respondentů.

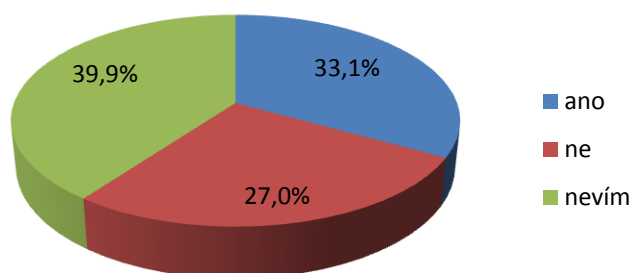
Nejčastějším důvodem pro pořizování pirátských kopií je jejich snadnější dostupnost. Tuto možnost označilo 59,5% dotázaných. Z finančních důvodů si tyto kopie pořizuje 50,3% dotázaných. I absence obsahu na českém trhu legální cestou je významný důvod, jako odpověď jej označilo 25,8% respondentů. Nejméně častým důvodem je pořizování nelegálních kopií z osobního přesvědčení, tuto možnost označilo 2,5% dotázaných. A 20,9% dotázaných uvedlo, že si takové kopie nepořizuje.

Tabulka 20: Pokud by byla možnost pořídit si tento obsah stejně jednoduše, ale legálně za poplatek. Využil/a byste ji?

Otázka č. 14	relativní četnost	absolutní četnost
ano	54	33,1%
ne	44	27,0%
nevím	65	39,9%
Celkem	163	100%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 21: Pokud by byla možnost pořídit si tento obsah stejně jednoduše, ale legálně za poplatek. Využil/a byste ji?

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato otázka měla zjistit, zda by si byli respondenti ochotni pořídit obsah, který by normálně stahovali, pokud by to šlo stejně jednoduše legální cestou (např.: přes oficiální úložiště, nebo přes online půjčovny atd.), nicméně by to samozřejmě bylo placené. V předchozí otázce byla nejčastějším důvodem pro pořizování pirátských kopií snadnější dostupnost, a právě dostupnost obsahu při stejně snadné dostupnosti, ale placeného, řeší tato otázka.

Nejvíce respondentů odpovědělo na tuto otázku nevím, a to 39,9%. Ukazuje to na neznalost problematiky nebo si respondenti nejsou schopni představit tuto situaci, v níž by byly jisté další důvody, např.: finanční. Ostatní respondenti odpovídající ano a ne jsou v téměř shodném poměru, a to v 33,1% pro ano a 27,0% pro ne.

5. Zhodnocení výsledků

Z výsledků daného výzkumu pomocí dotazníkového šetření vyplývá, že pojem internetová úložiště jsou jako pojem všeobecně známa a veřejností široce využívána. Na otázku zda využívají služeb těchto úložišť, uvedlo přes 80% dotazovaných, že ano. Ze srovnání využívání internetových úložišť podle jednotlivých věkových skupin vyplývá, že úložiště jsou nejvíce využívána mladšími věkovými skupinami, a že s rostoucím věkem respondentů míra využívání úložišť klesá. Ohledně legálnosti provozu úložišť uvedlo nejvíce dotazovaných, že úložiště jsou legální, ale jen některá. Ukazuje se ale, že otázka legality veřejnost v podstatě nezajímá, protože většina těch co odpověděli, že provoz úložišť není legální, stejně úložiště využívá. Co se způsobu využívání úložišť týká, téměř polovina dotázaných uvedla, že úložiště využívají jak k ukládání, tak ke stahování dat. Stejná část dotazovaných ale uvedla, že je používají pouze ke stahování, tudíž stahují obsah nahraný někým jiným. Velká část dotázaných pravděpodobně nevyužívá internetová úložiště pro ukládání vlastních dat kvůli bezpečnosti, protože přes 40% dotázaných považuje úložiště bezpečná jen částečně a přes 30% dotázaných je nepovažuje za bezpečná vůbec.

Z otázek zjišťujících míru pirátství vyplývá, že obsah porušující autorská práva ukládá a tím sdílí veřejnosti, jen minimum respondentů a tato činnost bude tedy vykonávána pouze úzkým okruhem lidí. Opačná situace je u stahování obsahu porušujícího autorská práva, kdy většina respondentů uvedla, že takový obsah stahuje. Podle těchto výsledků je tedy mezi veřejností běžné stahovat tento obsah z internetových úložišť, ale nahrávání tohoto obsahu na úložiště je činem jen malého procenta veřejnosti. Nejvíce dotazovaných stahuje tento obsah alespoň jednou týdně a skoro stejný počet stahuje alespoň jednou měsíčně. Dohromady tvoří tyto lidé více než polovinu dotazovaných. Stahování z internetových úložišť je tedy velmi časté.

Mezi nejstahovanější obsah patří audiovizuální díla (filmy, seriály) a hned za nimi je hudba. Naopak software je stahován poměrně v malé míře. Audiovizuální pirátství je tedy nejrozšířenější. Mezi nejčastější důvody internetového pirátství patří snadnější dostupnost a finanční důvody. V menší míře pak absence obsahu na českém trhu legální cestou a minimálně to dotazovaní činí z osobního přesvědčení.

Většina z dotázaných si je vědoma, že stahováním popř. sdílením může porušovat autorská, či jiná práva. I přes toto vědomí z nich většina tak činí podle odpovědí na předchozí otázky. Stejně tak si přes polovinu respondentů myslí, že internetové pirátství není nemorální ani nijak závažně neporušuje zákon. To dokazuje rozšířenost internetového pirátství a obecnou neúctu k právům duševního vlastnictví. Co se týká postihů za porušení autorského práva, ty jsou známy jen přibližně 56% respondentů, a 40% z nich je nezná vůbec. Všeobecně je znalost legislativy z této oblasti mezi veřejností nízká.

6. Závěr

Ze zjištění této bakalářské práce vyplývá, že internetové úložiště je elektronický prostor, který je nabízen uživatelům pro uložení jejich dat. Z právního hlediska je úložiště živnost volná a konkrétně spadá do kategorie „hostingové a související činnosti a webové portály“. Pro tuto oblast není požadována žádná odborná způsobilost. Internetová úložiště tudíž nemají žádné zvláštní právní podmínky pro svůj vznik, pouze různá technická omezení, která nejsou v této práci řešena. Otázka legálnosti či nelegálnosti úložišť nelze snadno zodpovědět. Úložiště jako služba či jako technologie samotná nelegální není. Nelegální se stává až situace, kdy je na úložiště uložen třetí osobou obsah nějak porušující právní normy. Internetová úložiště totiž mohou být zneužívána pro šíření závadného obsahu jako extrémistické názory či dětská pornografie, a hlavně ke sdílení obsahu porušujícího autorská práva. Odpovědnost provozovatele úložiště za tento obsah je vymezena zákonem č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve kterém je stanoven institut neexistence obecné odpovědnosti, obecně nazývaný bezpečný přístav. Podle tohoto ustanovení je odpovědnost provozovatelů omezena pouze na případy stanovené v tomto zákoně a také je zde stanoveno, že provozovatel není povinen dohlížet na obsah ukládaných dat. Musí ale provést kroky k odstranění těchto dat v okamžiku, kdy se prokazatelně dozvěděl o jejich protiprávní povaze. Tuto neexistenci odpovědnosti, ale nelze považovat za absolutní. Při porušení jiných právních předpisů se nelze této neexistence dovolávat. Internetových úložišť se ale týkají i obecné právní normy vyjádřené v občanském zákoníku. Konkrétně je to ustanovení, že nikdo nesmí těžit z protiprávního činu, nad kterým má kontrolu a dále příkaz prevence, podle kterého, vyžadují-li to okolnosti případu, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na vlastnictví jiného. S tím souvisí zakročovací povinnost, podle které vyžadují-li to okolnosti případu má povinnost zakročit každý, kdo vytvořil nebezpečnou situaci nebo kdo nad ní má kontrolu. Absence legálního příkazu dohlížecí či kontrolní činnosti, jak vyplývá ze zákona o některých službách informační společnosti, tedy nijak nezbavuje poskytovatele ukládací služby povinnosti dbát jiné obecné zákazy, které vyplývají z obecných ustanovení občanského zákoníku. Velikým problémem je poměr mezi prevencí podle občanského zákoníku a absencí dohlížecí povinností podle zákona o některých službách informační společnosti, který je stále otevřenou právní otázkou.

V tomto bodě si tedy legislativa upravující internetová úložiště téměř protirečí a bylo by vhodné nějak přesněji vymezit odpovědnost provozovatelů úložišť. Jednou z možností by bylo zrušit absenci dohlížecí povinnosti provozovatelů do té míry, aby alespoň pomocí technických prostředků kontrolovali vkládané soubory. Například filtrem hledajícím názvy nejnovějších filmů, hudby apod., který by následně soubory mazal nebo označoval ke kontrole.

V další části práce bylo řešeno internetové pirátství, kterým rozumíme neoprávněné užití autorského díla na internetu. Mezi užití díla na internetu pomocí internetových úložišť se řadí zpřístupnění díla a stahování díla. Při zpřístupňování díla je dílo uloženo na server úložiště, kde je zpřístupněno veřejnosti. Bylo zjištěno, že toto zpřístupňování lze podřadit pod jednu z kategorií užití díla, a proto je jako majetkové právo autora chráněno autorským zákonem a je potřeba k němu mít licenci. V opačném případě se jedná o zásah do autorských práv s možnými důsledky dle práva autorského, správního nebo trestního. Stahování díla je proces vytvoření kopie díla, kterou někdo předtím zpřístupnil na internetu. Při vytvoření kopie dochází k rozmnožení díla podle autorského zákona, což je také majetkové právo autora užití díla, a tudíž platí výše uvedené. Při stahování děl, ale platí výjimka užití díla podle autorského zákona tzv. volné užití díla. Podle které je dílo možné užit, bez zásahu do autorských práv, pro osobní potřebu fyzické osoby, která nemá z toho ekonomický prospěch. Není důležité, jak byla tato rozmnoženina pořízena, např.: mohla být i z nelegálního zdroje. Tato výjimka se nevztahuje například na užití počítačového programu. Podle názoru autora by se snížila míra pirátství, kdyby byl omezen institut volného užití díla, např.: pouze na rozmnoženiny z legálních zdrojů. Tím by se stalo stahování z internetových úložišť nelegální a jeho míra by se snížila, následkem čehož by se snížilo i zpřístupňování těchto děl na internetová úložiště a celkově využívání těchto internetových úložišť.

Ze šetření provedeného v praktické části vyplývá, že většina respondentů využívá internetová úložiště i přes to, že velká část z nich si myslí, že jejich provoz je nelegální. Úložiště jsou běžně veřejností využívána ke stahování obsahu porušujícího autorská práva, a mezi nejstahovanější obsah patří audiovizuální díla a hudba. Mezi nejčastější důvody pro toto stahování patří snadnější dostupnost a finanční důvody. Většina z dotázaných si nemyslí, že by to bylo nemorální a ví, že by tím mohla porušovat zákony. To dokazuje rozšířenost internetového pirátství a obecnou neúctu k právům duševního vlastnictví.

7. Seznam použitých zdrojů

- [1] IT Slovník.cz. *File hosting*. [online]. [cit. 2014-12-30]. Dostupný z WWW: <http://it-slovník.cz/pojem/file-hosting>
- [2] PRCHALOVÁ, M. *Aktuální trendy audiovizuálního pirátství*. [online]. Česká protipirátská unie. [cit. 2014-12-30]. (PPT) Dostupný z WWW: http://www.filmynejsouzadarmo.cz/userfiles/file/V%C5%A0_long_2014_p.ppt
- [3] ČERMÁK, M. *Internetová úložiště a rizika*. [online]. 2010-10-30 [cit. 2014-12-30]. Dostupný z WWW: <http://www.cleverandsmart.cz/internetova-uloziste-a-rizika/>
- [4] Česko. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).
- [5] Česko. Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., ze dne 23. července 2008, o obsahových náplních jednotlivých živností.
- [6] OTEVŘEL, P. *Odpovědnost za obsah na Internetu (3.díl)*. [online]. Právo IT, 2007-09-03. [cit. 2015-01-05]. Dostupný z WWW: <http://www.pravoit.cz/article/odpovednost-za-obsah-na-internetu-3-dil>
- [7] Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Výkladové stanovisko odboru poštovních služeb informační společnosti Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 12.září 2012 k problematice odpovědnosti poskytovatelů služeb informační společnosti, kteří pasivně hostí nebo přenášejí nebo „přenášejí“ obsah, podle § 3 až 6 zákona č.480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti*. [online]. 2012-09-12 [cit. 2015-01-10]. Dostupný z WWW: <http://www.mpo.cz/dokument107038.htm>
- [8] MAREŠ, D. *K limitaci odpovědnosti providera v prostředí Internetu: 1.část*. [online]. epravo.cz, 2012-03-16 [cit. 2015-01-10]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-limitaci-odpovednosti-providera-v-prostredi-internetu-1-cast-81280.html>
- [9] Česko. Zákon č. 480/2004 Sb., ze dne 29. července 2008, o některých službách informační společnosti a změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti).
- [10] Česko. Zákon č. 133/2010 Sb., ze dne 13.dubna 2010 o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání)

- [11] TELEEC, I. Zakázané těžení a nebezpečná situace na elektronických úložištích dat. *Bulletin advokacie*. Praha: Česká advokátní komora v Praze, č.1-2/2015, s.19-29. ISSN: 1210-6348
- [12] Česko. Zákon č. 89/2012 Sb., ze dne 3. února 2012, občanský zákoník.
- [13] MAREŠ, D. *K limitaci odpovědnosti providera v prostředí Internetu: Aktuální judikatura*. [online]. epravo.cz, 2012-11-30 [cit. 2015-01-12]. Dostupný z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/k-limitaci-odpovednosti-providera-v-prostredi-internetu-aktualni-judikatura-87409.html?mail>
- [14] Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Rozsudek Vrchního soudu v Praze v případě PROLUX Consulting Int., s.r.o., proti Internet Info, s.r.o.* [online]. 2011-12-20 [cit. 2015-01-20]. Dostupný z WWW: <http://www.mpo.cz/dokument93234.html>
- [15] HUSOVEC, M. *Zodpovednosť file-sharingovej stránky. Revue pro právo a technologie* [online]. 2013, roč. 4, č. 8. [cit. 2015-02-14]. Dostupný z WWW: <http://revue.law.muni.cz/dokumenty/25809>
- [16] SMEJKAL, Vladimír. *Internet a §§§*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, spol. s.r.o., 2001. 284 s. ISBN 80-247-0058-1
- [17] Council of Europe. *Convention on cybercrime*. [online]. Budapešť, 2001-11-23 [cit. 2015-01-24]. Dostupné z WWW: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/Html/185.htm>
- [18] HEČKOVÁ, L., PRCHALOVÁ, M. *Skripta k semináři „Ochrana autorských práv“: v rámci vzdělávacího projektu „Filmy nejsou zadarmo III“*. [online]. Česká protipirátská unie, 2008. [cit. 2014-12-30]. (PDF) Dostupný z WWW: <http://www.filmynesouzadarmo.cz/userfiles/file/skripta.pdf>
- [19] Česká protipirátská unie (ČPU). *Co je to pirátství a jaké tresty za něj hrozí?* [online]. [cit. 2014-12-30]. Dostupný z WWW: <http://www.cpufilm.cz/piracy.html>
- [20] JANSSEN, C. *Warez*. [online]. www.techopedia.com [cit. 2015-01-05]. Dostupný z WWW: <http://www.techopedia.com/definition/4386/warez>
- [21] MAISNER, Martin, a kol. *Základy softwarového práva*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. 356 s. ISBN 978-80-7357-638-7
- [22] CHALOUPKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon: Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 489 s. ISBN 978-80-7400-432-2

- [23] Česko. Zákon č. 121/2000 Sb., ze dne 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).
- [24] PIŠTEJOVÁ, Luboslava. *Licenční smlouva podle nového občanského zákoníku*. [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR. 2013-07-03. [cit. 2015-02-14]. Dostupný z WWW: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/infocentrum/media/licencni-smlouva-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku/>
- [25] Ministerstvo kultury. *Autorské právo: Časté dotazy*. [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupný z WWW: <http://www.mkcr.cz/cz/autorske-pravo/caste-dotazy-508/>
- [26] ČERMÁK, J. *Internet a autorské právo*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2003. 251 s. ISBN 80-7201-423-4
- [27] LIBERDA, A. *Právní úprava zpřístupnění autorského díla prostřednictvím internetu*. [online]. Právo IT, 2006-11-07 [cit. 2015-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.pravoit.cz/article/pravni-uprava-zpristupneni-autorskeho-dila-prostrednictvim-internetu>
- [28] Česko. Zákon č. 40/2009 Sb., ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník

8. Přílohy

Příloha č.1 – Dotazník

povinná otázka

1. Využíváte služeb neoficiálních internetových úložišť (uloz.to, webshare.cz, sdilej.cz apod.)?

ANO

NE

povinná otázka

2. Považujete provoz internetových úložišť za legální?

- ano, všech
- ano, jen některých
- ne
- nevím

povinná otázka

3. K jakému účelu používáte internetová úložiště?

- K ukládání i stahování dat
- Pouze k ukládání dat
- Pouze ke stahování dat
- Nepoužívám

povinná otázka

4. Považujete internetová úložiště za bezpečná pro uložení svých dat?

- ano, naprosto
- ano, částečně
- ne
- nevím

povinná otázka

5. Ukládáte na internetová úložiště obsah chráněný autorským zákonem (např.: kopie filmů či hudby, nebo softwaru)?

ANO

NE

povinná otázka

6. Stahujete z internetových úložišť obsah chráněný autorským zákonem (např.: kopie filmů či hudby, nebo softwaru)?

ANO

NE

povinná otázka

7. Jak často tento obsah stahujete?

- denně
- alespoň jednou týdně
- alespoň jednou měsíčně
- několikrát za rok
- nestahuji

povinná otázka

8. Jaký druh obsahu nejčastěji stahujete?

Prosím označte nejčastější možnost.

- filmy, seriály
- hudbu
- software, hry
- knihy, či jiné dokumenty
- nestahuji

povinná otázka

9. Jste si vědom, že stahováním příp. sdílením tohoto obsahu můžete porušovat autorské právo?

ANO

NEVÍM

NE

povinná otázka

10. Myslíte si, že internetové pirátství (stahování nebo sdílení obsahu porušujícího autorská práva) je závažné porušení zákona, či nějak nemorální?

ANO

NEVÍM

NE

povinná otázka

11. Znáte možné postihy hrozící za porušení autorského zákona?

- ano, přesně
- ano, přibližně
- ne

povinná otázka

12. Přejde Vám ochrana autorských děl dostatečná z hlediska legislativy (zejména Autorského zákona)?

ANO

NEVÍM

NE

povinná otázka

13. Z jakého důvodu si pořizujete pirátské kopie nelegální kopie filmů, hudby apod. či nelegální software?

Zaškrtněte prosím nejčastější důvody.

Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 2 možnosti.

- finanční důvody
- snadnější dostupnost
- absence daného obsahu na českém trhu legální cestou
- osobní přesvědčení (životní styl)
- nepořizují si

povinná otázka

14. Pokud by byla možnost pořídit si tento obsah stejně jednoduše, ale legálně za poplatek. Využil/a byste ji?

ANO

NEVÍM

NE

povinná otázka

15. Jaká je úroveň vaší znalosti informačních technologií?

Prosím odpovězte tuto otázku zodpovědně a nenavyšujte uměle svoji znalost.

- nízká (laik s minimální znalostí práce na počítači)
- průměrná (běžný uživatel)
- nadprůměrná (nadprůměrný uživatel)
- profesionální (student IT či pracovník v IT)

povinná otázka

16. Vaše pohlaví?

- muž
- žena

povinná otázka

17. Váš věk?

- méně než 18
- 18 – 26
- 27 – 45
- 46 – 60
- 61 a více

povinná otázka

18. Nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- vyučený/á
- s maturitou
- vyšší odborné
- vysokoškolské

povinná otázka

19. Současný ekonomický status?

- student
- zaměstnanec
- podnikatel / OSVČ
- důchodce
- nezaměstnaný
- jiný

povinná otázka

20. Průměrná výše měsíčních příjmů?

- 0 – 15 000 Kč
- 15 001 – 25 000 Kč
- 25 001 – 35 000 Kč
- 35 001 Kč a více
- nemám pravidelný měsíční příjem